

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Miejskiej Rumia
na lata 2022-2024**

SPIS TREŚCI	STR.
Wprowadzenie	3
Rozdział I: Podstawy prawne	4
Rozdział II: Charakterystyka sytuacji w Gminie Miejskiej Rumia w latach 2019-2021	4
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rumi	4
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	5
Punkt Konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy w rodzinie	5
Centrum Integracji Społecznej w Rumi	6
Komisariat Policji w Rumi	6
Straż Miejska w Rumi	7
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rumi	7
Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych na lata 2021-2024	8
Rozdział III: Sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych na terenie Gminy	23
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży	27
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży	28
Zezwolenia jednorazowe	28
Zezwolenia na catering	29
Rozdział IV: Uzależnienia behawioralne	29
Uzależnienia behawioralne wśród osób dorosłych	30
Uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży	32
Rozdział V: Adresaci Programu	43
Rozdział VI: Cele, priorytety i zadania programu	43
Cele szczegółowe programu	43
Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025	44
Podmioty współpracujące przy realizacji Gminnego Programu	45
Preliminarz wydatków Gminnego Programu w 2022 r.	45
Przewidywane zadania w latach następnych	50
Rozdział VII: Finansowanie programu	50
Rozdział VIII: Monitorowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Problemów	51
Rozdział IX: Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania	51
Rozdział X: Postanowienia końcowe	52

Wprowadzenie

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) nakłada na jednostki samorządu terytorialnego prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemem alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, przeciwdziałanie narkomanii i uzależnień behawioralnych.

Realizacja zadań wyszczególnionych w ustawie prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalanego przez radę gminy w zakresie profilaktyki uzależnień.

Program opracowano zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, którego zadania określono w ramach celów operacyjnych. Wśród pięciu celów operacyjnych NPZ wyszczególniono również profilaktykę uzależnień (cel operacyjny 2), w tym zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom, uzależnienie od tytoniu (nikotyny), uzależnienie od alkoholu, uzależnienie od zachowań (uzależnienia behawioralne), uzależnienie od narkotyków.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Rumia na lata 2022-2024 stanowi integralną część przyjętej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miejskiej Rumia na lata 2021-2024, której zasadniczym celem jest wytyczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania określonych problemów społecznych oraz poprawa ogólnej sytuacji życiowej mieszkańców.

Program opracowano również w oparciu o Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku wydane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych ustaw (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2469) dokonano połączenia podmiotów Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii i utworzono Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Ponadto ustawa ta wskazuje, że zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym powinny stanowić element gminnego programu ze względu na ich rosnące rozpowszechnienie oraz wynikające z nich szkody zarówno zdrowotne, jak i społeczne. Ustawa ta nakłada na gminę obowiązek sporządzenia raportu z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Miejskiej Rumi w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Ustawą z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (Dz. U. z 2020 r., poz. 1492) wprowadzono dodatkowe opłaty tzw. „małpki” za zezwolenie, o którym mowa w art. 9 ust.1 lub 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dla przedsiębiorcy zaopatrującego przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w napoje alkoholowe w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Gmina ma obowiązek przeznaczyć te środki na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu i dokonać stosownego sprawozdania z realizacji tych zadań.

Rozdział I

Podstawy prawne

W realizacji zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.)
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.)
- 3) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559)
- 4) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1956 z późn. zm.)
- 5) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.)
- 6) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.)
- 7) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249)
- 8) ustawa z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promcją prozdrowotnych wyborów konsumentów (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1492)
- 9) ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2469)
- 10) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 642)

Rozdział II

Charakterystyka sytuacji w Gminie Miejskiej Rumia w latach 2019-2021

W latach 2019 – 2021 w Gminie Miejskiej Rumia sytuacja demograficzna przedstawiała się następująco:

	2019		2020		2021	
Płeć	Meldunek Stały	Meldunek Czasowy	Meldunek Stały	Meldunek Czasowy	Meldunek Stały	Meldunek Czasowy
Kobieta	19 198	297	19 254	310	19 300	314
Mężczyzna	17 218	193	17 270	281	17 180	292
Dziecko – Dziewczynka	4 675	89	4 674	80	4 703	76
Dziecko – Chłopiec	4 894	77	4 929	80	4 911	84
RAZEM	45 985	656	46 127	751	46 094	766

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rumi

2019	2020	2021
Ile rodzin skorzystało z pomocy MOPS, w tym ile osób		
867 rodzin, w tym 1681 osób	904 rodzin, w tym 1791 osób	821 rodzin, w tym 1614 osób
Ile rodzin skorzystało ze wsparcia w formie świadczeń pieniężnych, w tym ile osób		
558 rodzin, w tym 1010 osób	545 rodzin, w tym 968 osób	454 rodziny, w tym 773 osoby

Decyzją świadczenie przyznano		
573 osobom	554 osobom	463 osobom
Ile rodzin skorzystało ze wsparcia w formie świadczeń niepieniężnych, w tym ile osób		
370 rodzin, w tym 829 osób	262 rodziny, w tym 545 osób	196 rodzin, w tym 386 osób
Decyzją świadczenie przyznano		
505 osobom	349 osobom	244 osobom

	2019	2020	2021
Ilu rodzinom i osobom udzielono wsparcia z tytułu:			
niepełnosprawności	518 rodzin, w tym 875 osób	669 rodzin, w tym 1057 osób	358 rodzin, w tym 522 osoby
długotrwałej choroby	258 rodzin, w tym 464 osoby		230 rodzin, w tym 303 osoby
bezrobocia	105 rodzin, w tym 258 osób	121 rodzin, w tym 312 osób	80 rodzin, w tym 220 osób
bezzadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	74 rodziny, w tym 290 osób	56 rodzin, w tym 210 osób	44 rodziny, w tym 175 osób
alkoholizmu	106 rodzin, w tym 122 osoby	91 rodzin, w tym 105 osób	111 rodzin, w tym 140 osób
bezdumności	73 rodziny, w tym 77 osób	63 rodziny, w tym 66 osób	64 rodziny, w tym 71 osób
potrzeby ochrony macierzyństwa	75 osób, w tym 374 osób	75 rodzin, w tym 358 osób	60 rodzin, w tym 269 osób
ubóstwa	497 rodzin, w tym 859 osób	476 rodzin, w tym 801 osób	398 rodzin, w tym 626 osób

2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

2019	2020	2021
Ilość założonych Niebieskich Kart		
117	77	84
W tym ilość założonych Niebieskich Kart w związku z nadużywaniem alkoholu		
56	39	28
Ilość grup roboczych		
657	504	439

3. Punkt Konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy w rodzinie

	2019	2020	2021
Ile osób skorzystało z pomocy Punktu Konsultacyjnego			
Psycholog	-	od 14.12.2020 do 31.12.2020 skorzystało 14 osób	74 osoby, w tym 156 konsultacji
Terapeuta	-		39 osób, w tym 394 konsultacji
Prawnik	-		25 osób, w tym 28 konsultacji

4. Centrum Integracji Społecznej w Rumi

2019	2020	2021
Ile osób skierowano do Centrum Integracji Społecznej		
42	47	50
W tym ile z uzależnieniem od alkoholu		
14	8	8
W tym ile z uzależnieniem od substancji psychoaktywnych		
3	0	1

5. Komisariat Policji w Rumi

Osoby nietrzeźwe doprowadzone do PDOZ			
Rok	Ogółem	Dorośli	Nieletni
2019	24	24	0
2020	9	9	0
2021	10	10	0

Doprowadzenia nietrzeźwych do innych miejsc				
Rok	Do jednostki Policji	Do miejsca zamieszkania	Do placówki służby zdrowia	Do punktu interwencyjnego noclegu
2019	24	5	0	0
2020	9	3	0	0
2021	10	8	0	0

Ilość zatrzymanych kierowców pod wpływem alkoholu w Rumi				
Rok	Art. 178a kk	Art. 87§1 kw	Art. 87§1a kw	Art. 87§2 kw
2019	28	5	17	1
2020	53	8	10	2
2021	60	8	0	0

Ilość ujawnionych wykroczeń z ustawy i wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi				
Rok		2019	2020	2021
Ogółem	Ujawniono ogółem	404	520	531
	Postępowanie mandatowe	380	512	521
	Pouczenie	24	7	7
W tym art. 43 ust.1	Ujawniono ogółem	387	435	512
	Postępowanie mandatowe	372	430	503
	Pouczenie	15	4	6

Ilość wykroczeń alkoholowych ujawnionych w ramach prowadzonych czynności wyjaśniających i w postępowaniu mandatowym oraz zastosowanych środków oddziaływania poza karnego				
Rok		2019	2020	2021
Ogółem	Ujawniono ogółem	-	-	-
	Skierowano wniosków o ukaranie	9	4	12

	Postępowanie mandatowe	-	-	-
	Pouczenie	-	-	-
W tym art. 43 ust.1	Ujawniono ogółem	9	4	12
	Skierowano wniosków o ukaranie	9	4	12
	Postępowanie mandatowe	-	-	-
	Pouczenie	-	-	-

6. Straż Miejska w Rumi

2019	2020	2021
Ilość wykroczeń związanych ze spożywaniem alkoholu		
977	570	439
Pouczenia		
440	253	148
Mandaty karne		
481	285	151
Wnioski o ukaranie		
56	32	140
Osoby nietrzeźwe doprowadzone do Policji lub miejsca zamieszkania		
40	23	10

7. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rumi

2019	2020	2021
Ilość złożonych wniosków o zobowiązanie do objęcia leczeniem odwykowym		
54	25	29
W tym ilość kobiet		
10	9	8
W tym ilość mężczyzn		
44	16	21
Sprawy skierowane do biegłych sądowych		
30	27, w tym 11 z 2019 r. 16 z 2020 r.	24, w tym 2 z 2020 r. 22 z 2021 r.
Sprawy skierowane do Sądu Rejonowego w Wejherowie		
23 z 2019 r.	29, w tym 16 z 2019 r. 13 z 2020 r.	23, w tym 2 z 2020 r. 21 z 2021 r.
Ilość założonych Niebieskich Kart		
0	1	7
Ilość spraw skierowanych do Prokuratury Rejonowej w Wejherowie		
0	1	4
Ilość posiedzeń MKRPA		
20	20	22
W tym ilość wydanych postanowień		
33	28	41
Ilość posiedzeń Zespołu Konsultacyjnego MKRPA		
22	18	23

W tym ilość osób, które przybyły na spotkanie		
87	40	52
W tym ilość osób, które nie przybyły na spotkanie		
-	47	59
Ilość posiedzeń Zespołu ds. kontroli punktów sprzedaży alkoholu		
-	4	21
Ilość przeprowadzonych kontroli		
-	0	19, w tym 1 kontrola interwencyjna

Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych

W grudniu 2020 r. został przygotowany przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie dokument pt. „Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miejskiej Rumia na lata 2021-2024. Dokument ten jest podstawowym dokumentem w zakresie planowania i wdrażania polityki społecznej na poziomie lokalnym. W dokumencie tym zostały wyznaczone najważniejsze kierunki działań w celu profilaktyki i przeciwdziałania zdiagnozowanym problemom społecznym, jakie występują na terenie gminy. Stworzona strategia stanowi punkt odniesienia do opracowania innych, szczegółowych programów, których realizacja ma przyczynić się do rozwiązywania problemów społecznych oraz wyrównania szans społecznych mieszkańców gminy.

Dokument ten stanowi kontynuację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miejskiej Rumia na lata 2014-2020, która była na bieżąco realizowana, a także monitorowana.

Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych wykazała świadomość społeczną związaną z nadużywaniem alkoholu.

Świadomość społeczna dotycząca problematyki spożywania alkoholu, jego ilości, zawartości w różnych rodzajach napojów oraz używania przez różne grupy społeczne jest jednym z podstawowych wskaźników, który odzwierciedla zakres problemu uzależnienia od alkoholu w Gminie. Diagnozowani mieszkańcy Rumi, wykazują dużą świadomość dotyczącą naganności spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży, kierowców, jak również braku pozytywnego wpływu alkoholu na rozwiązywanie trudności życiowych. Jednocześnie jednak, są stanowczo przeciwni kontrolowaniu jego spożywania. Bardzo niepokojącym zjawiskiem, wskazującym na niskie kompetencje i zakres posiadanej wiedzy jest brak świadomości u połowy badanych dotyczącej szkodliwości alkoholu, która jest niezależna od rodzaju spożywanego napoju.

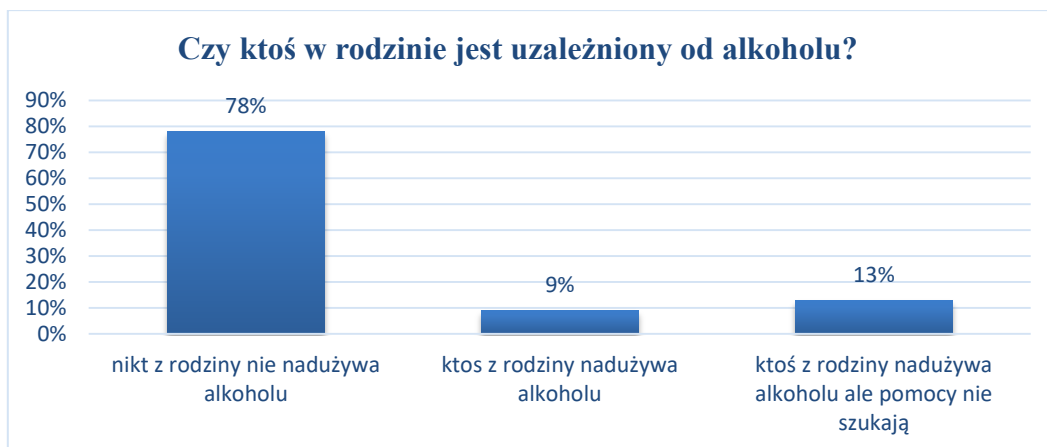
Stopień problemu uzależnienia od alkoholu wśród mieszkańców Rumi

Przeszło połowa badanych wykazała, że pije alkohol co najmniej kilka razy w miesiącu, a ponad 25% co najmniej raz w tygodniu. Taki rodzaj picia nazywamy ryzykownym. Może on prowadzić w dłuższym czasie do poważnego uzależnienia. Dlatego też zjawisko to należy uznać jako niepokojące, a Gminny Program powinien zawierać elementy, które pokażą sposoby spędzania wolnego czasu i zachęcą do korzystania z oferty wolnej od alkoholu i narkotyków.

Innym wskaźnikiem, który decyduje o poziomie uzależnienia w skali społecznej jest deklaracja pytanym o ilość porcji alkoholu wypijanego jednorazowo. Dla większości badanych jest to, co najmniej trzy cztery porcje, co jest stanowczo zjawiskiem niepożądanym. Taka ilość alkoholu spożyta jednorazowo wpływa na świadomość osoby pijącej, jak również przyspiesza w znaczny sposób proces uzależnienia.

Ponad $\frac{3}{4}$ badanych nie dostrzega wśród najbliższych osób uzależnionych. Te optymistyczne wartości jednak mogą być zaniżone ze względu na powszechny brak świadomości, czym jest to zjawisko. Osoby, które przyjmują kilka porcji alkoholu, regularnie kilka razy w tygodniu mogą być, bowiem głęboko uzależnione. Jako równie niepokojące zjawisko należy przyjąć, wskazanie przez badanych, że aż 13% osób uzależnionych nie szuka pomocy.

Wiedza na temat placówek i instytucji pomocowych, których zadaniem jest wsparcie osób uzależnionych oraz ich rodzin

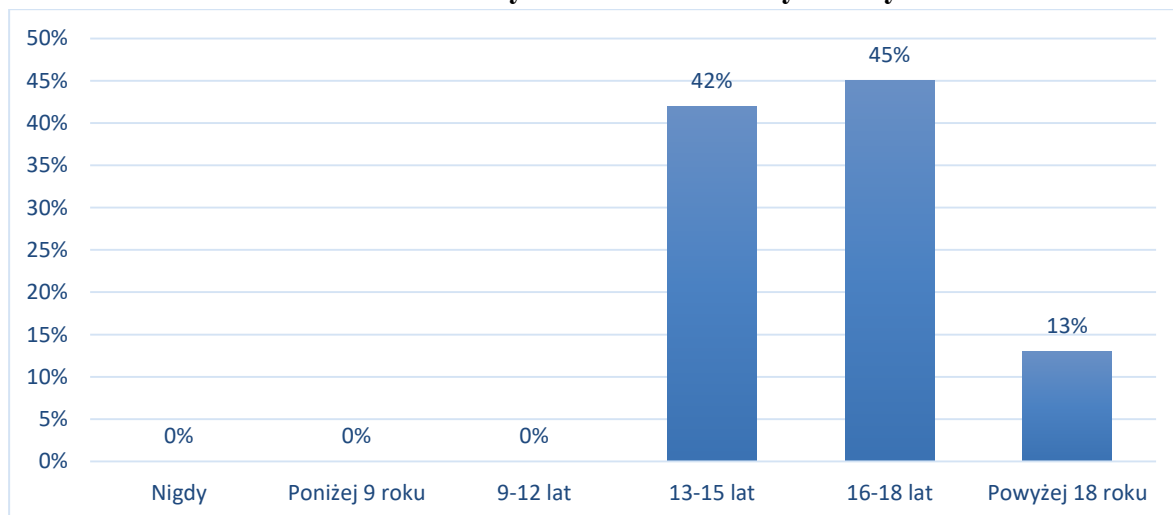

Powodem, braku poszukiwania wsparcia, zarówno przez osoby uzależnione jak i ich rodziny, może być niska świadomość dotycząca miejsc, w których można uzyskać takie wsparcie. Jedynie 12% badanych, wie gdzie się one znajdują.

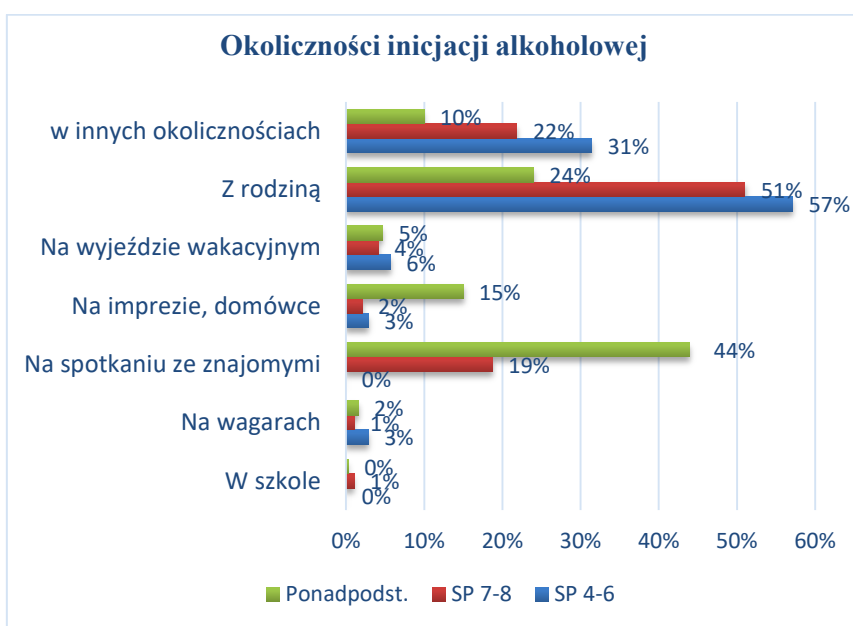

Ważnym elementem wsparcia, zwłaszcza dla rodzin osób uzależnionych jest Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Tymczasem jedynie niewiele ponad 11% badanych wie gdzie się ona znajduje. Dlatego też Gminny Program powinien zawierać działania, których celem będzie rozpropagowanie działań podejmowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Problem alkoholowy u dzieci i młodzieży Gminy Rumi

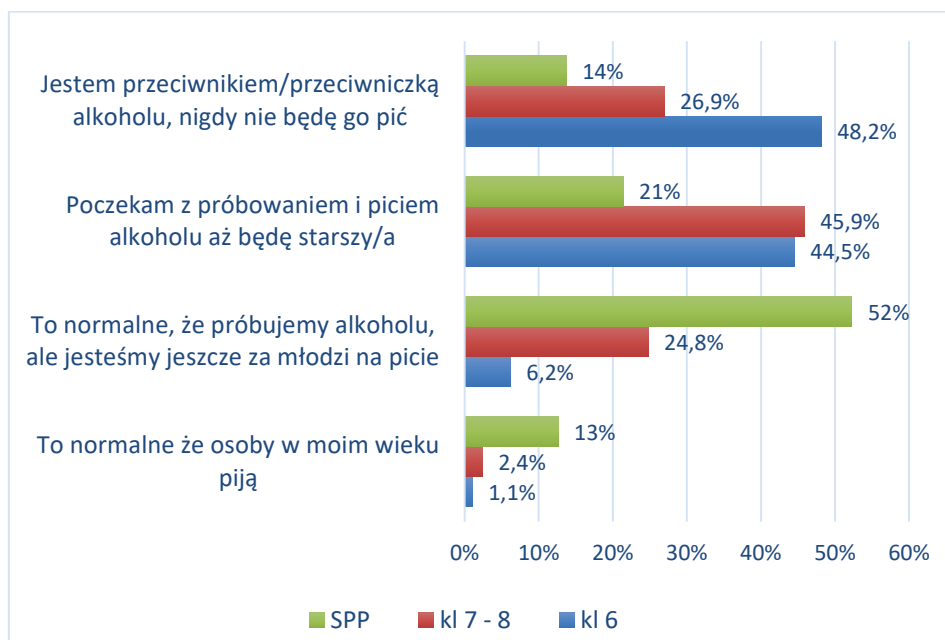

Poważnym problemem związanym z uzależnieniami jest wczesna inicjacja alkoholowa. Bardzo niepokojącym faktem jest zjawisko wśród badanych, które wskazuje, że 87% spożyło alkohol przed ukończeniem osiemnastego roku życia. Dlatego też Gminny Program powinien zawierać programy profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży, których celem będzie ograniczenie tego niepożądanego zjawiska. Jednocześnie ważnym elementem podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych będzie organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży. Nie należy zapominać o grupie osób poniżej osiemnastego roku życia, które pochodzą z wyjątkowo trudnego środowiska. Działania podejmowane m.in. w świetlicy socjoterapeutycznej, zapewnią opiekę jak również pozwolą im nabyć konieczne umiejętności potrzebne do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej.

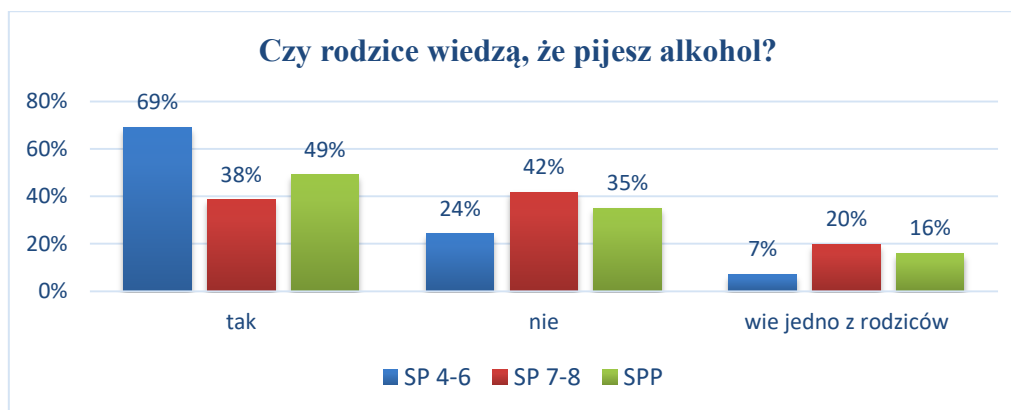

Niepokojący jest również fakt, że do inicjacji alkoholowej dochodzi głównie na spotkaniach rodzinnych. Innym równie ważnym miejscem, dla prawie 20% uczniów klas 7-8 i dla 44% uczniów szkoły ponadpodstawowej są spotkania ze znajomymi.

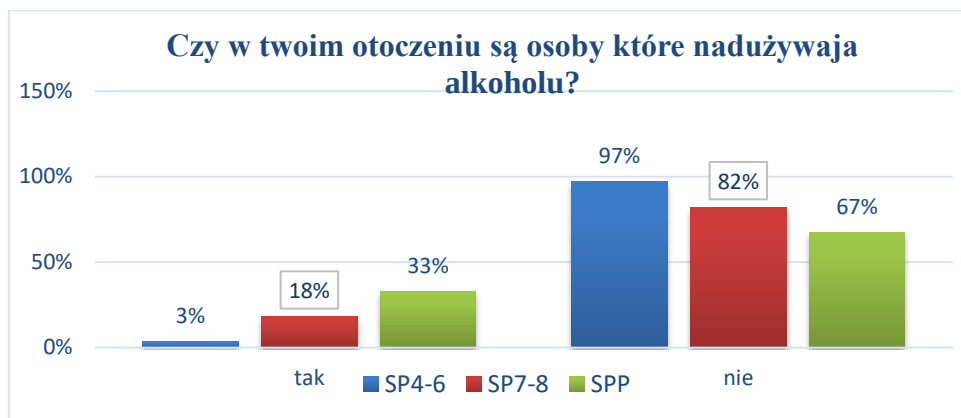
Dlatego też wszelkie programy profilaktyczne należy prowadzić z uwzględnieniem rodziców, co pozwoli na podniesienie ich świadomości.

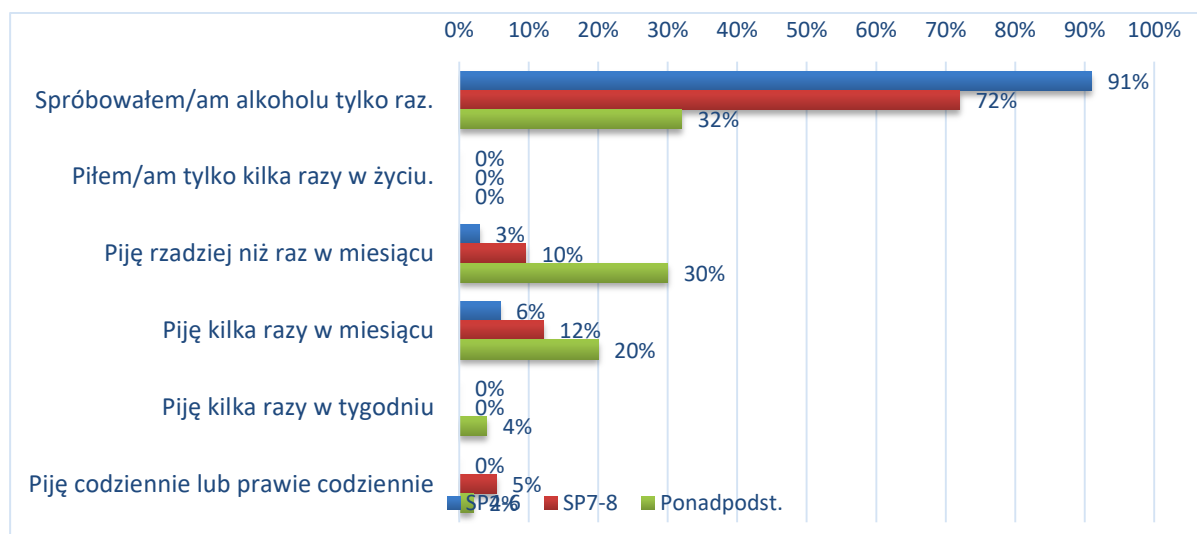
Opinie o powszechności picia wśród dzieci i młodzieży nie budzą niepokoju. Większość z nich odradza picie do osiągnięcia pełnoletniości. Jedynie nieliczne jednostki wskazują, że piją alkohol i twierdzą, że jest to normalne zjawisko. Jednocześnie pogląd ten wyraźnie wzrasta wraz z wiekiem pytanych.

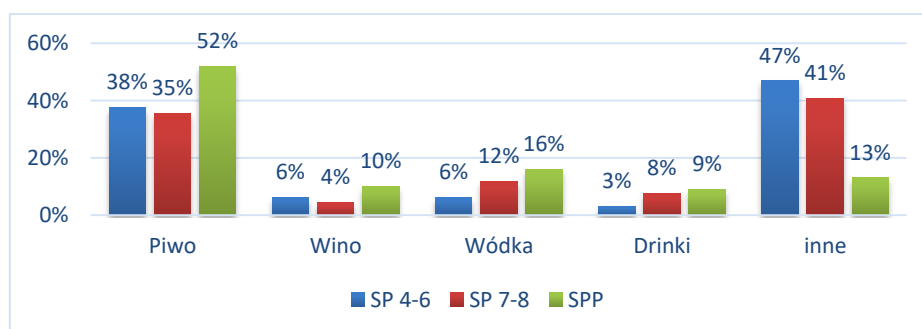
W większości przypadków, chociaż jedno z rodziców wie o spożywaniu alkoholu. Jest to zjawisko ze wszech miar niebezpieczne, bo świadczy albo o świadomym przyzwoleniu na zachowania ryzykowne, albo o braku umiejętności wychowawczych, które pozwalają na stawianie granic. Dlatego też w działaniach profilaktycznych prowadzonych na terenie szkoły, powinny się znaleźć programy podnoszące poziom umiejętności wychowawczych. Jednocześnie warto zaproponować rodzicom konsultacje na terenie szkoły, które pomogą w rozpoznaniu zagrożeń, jakie czyhają na dzieci.

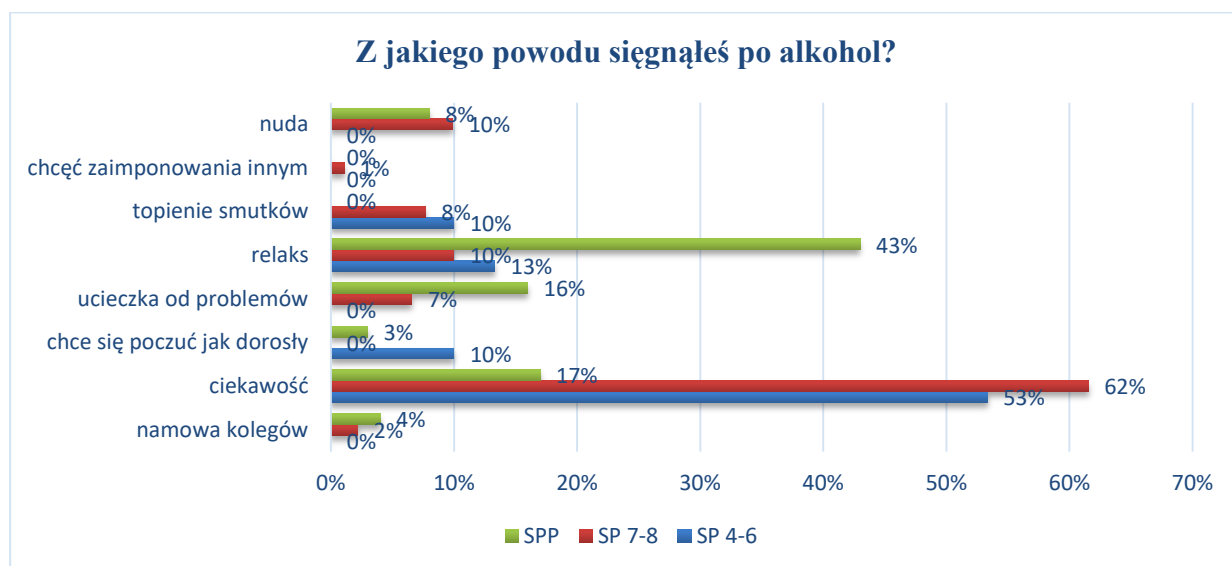
Zdecydowana większość uczniów żyje w środowisku osób, które nie nadużywają alkoholu (SP 4-6 – 97%, SP 7-8 – 82%, SPP – 67%), przy czym im starsi uczniowie, tym ten odsetek maleje. Dlatego też wśród podejmowanych działań w klasach starszych szkoły podstawowej oraz w szkole ponadpodstawowej, realizowane programy profilaktyczne powinny obejmować również rodziców. Po zajęciach powinny odbywać się konsultacje, które umożliwią wskazanie sposobów rozwiązania problemów alkoholowych w rodzinie. Szkoła jest również dobrym miejscem upowszechniania informacji dotyczących placówek oraz instytucji, które służą wsparciem osobom uzależnionym i współuzależnionych.

Statystyka wskazująca na częstotliwość picia wśród dzieci i młodzieży wskazuje na to, że w zależności od wieku od kilku do kilkunastu procent uczniów pije alkohol rzadziej niż raz w miesiącu, a około 5% codziennie lub prawie codziennie.

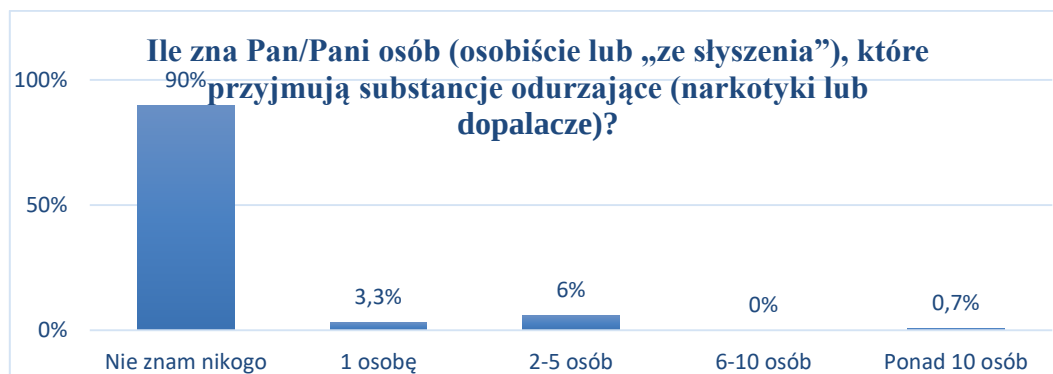

Najczęściej spożywanym przez dzieci i młodzież alkoholem jest piwo. Wskazują oni również na inne trunki, co budzi podejrzenie, że wielu z nich może podawać fałszywe dane, aby przedstawić się w „lepszym” świetle.

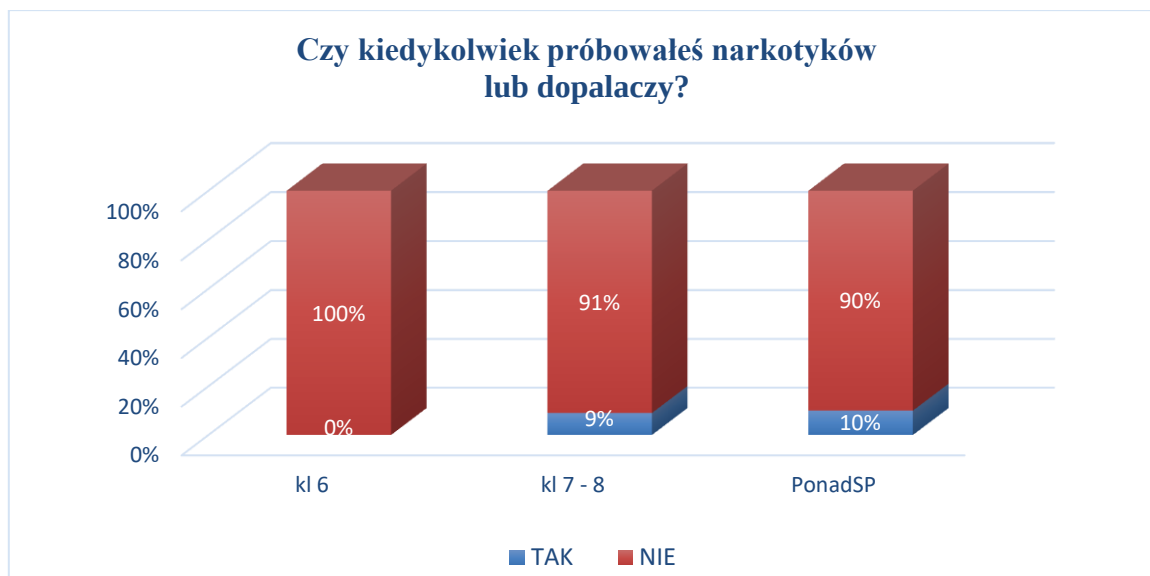

Ważną kategorią odpowiedzi dla doboru działań profilaktycznych, są powody, dla jakich młodzi ludzie sięgają po środki psychoaktywne. Najbardziej niepokojące są odpowiedzi wskazujące na ciekawość, nudę, ucieczkę od problemów oraz szukanie w nim relaksu.

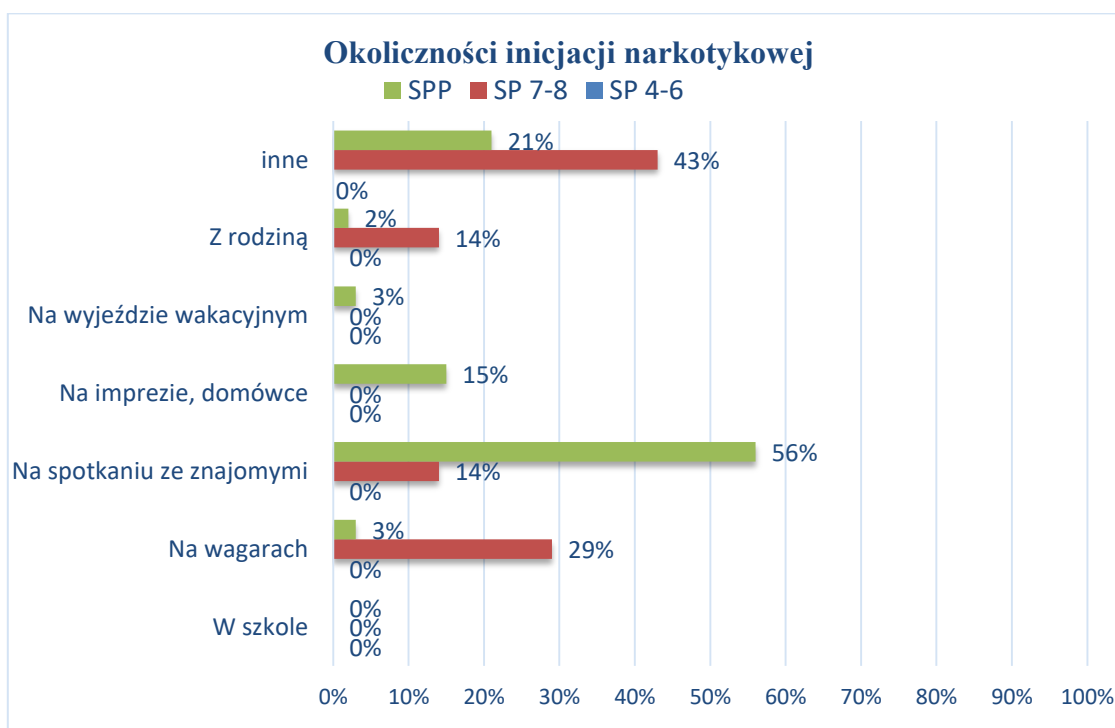
Substancje psychoaktywne

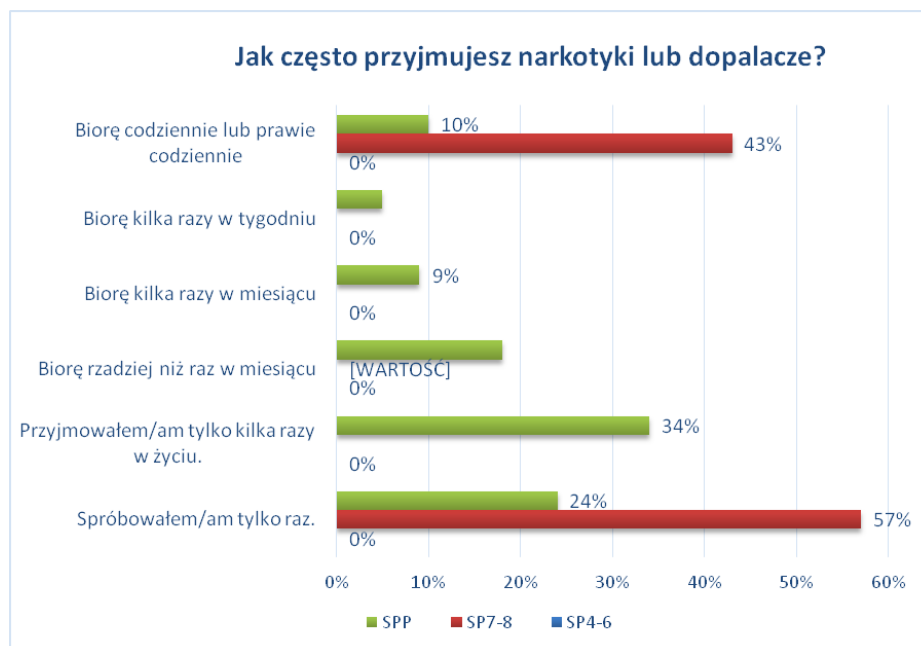
Zjawisko uzależnienia od substancji psychoaktywnych, jest mało spopularyzowane wśród mieszkańców Rumi, o czym świadczy 90% wskaźnik osób, które nie znają nikogo, kto je przyjmuje. Jak również prawie 100% wskaźnik osób, które nie wiedza gdzie je nabyć.

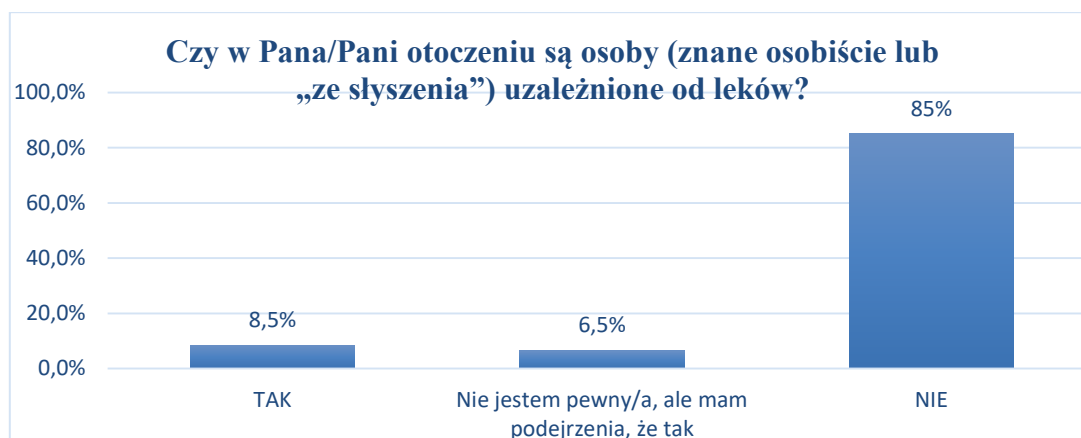
Jedynie niecałe 10% uczniów z klas starszych szkoły podstawowej i 10% szkół ponadpodstawowych wskazuje na to, że spróbowało substancji psychoaktywnych. Świadczy to, o tym, że jest to zjawisko mało popularne wśród osób przed ukończeniem osiemnastego roku życia. Dlatego też, projektując działania profilaktyczne trzeba zadbać, aby nie uprzedzały one potrzeb dzieci. W przeciwnym razie mogą one rozbudzać niepotrzebnie ich zainteresowania, co w konsekwencji może prowadzić do wzrostu zachowań ryzykownych.

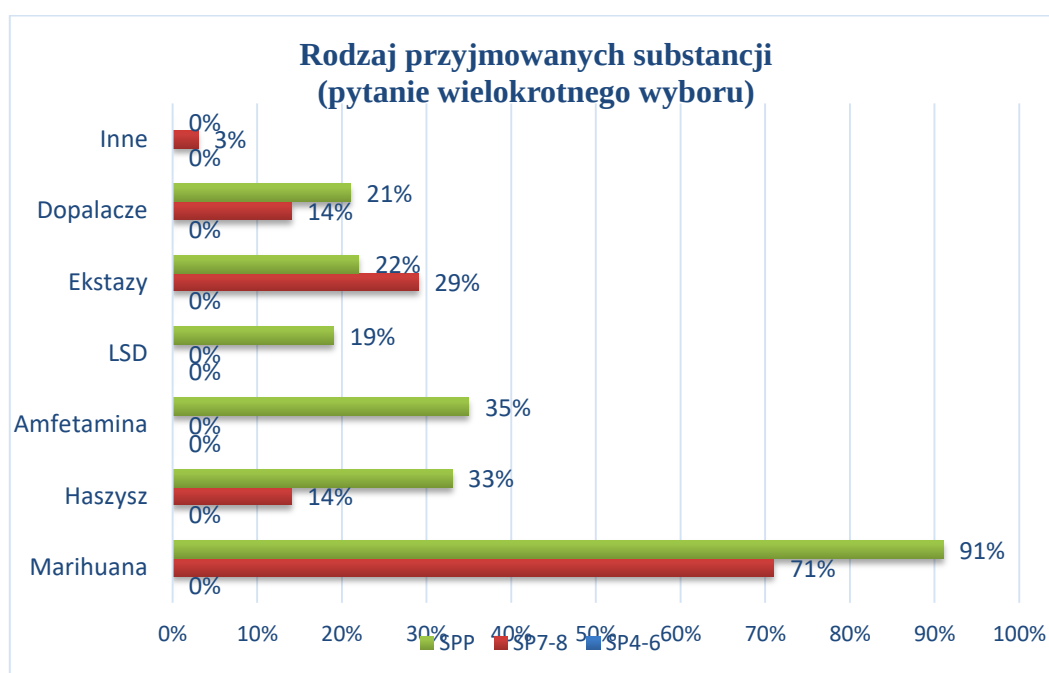
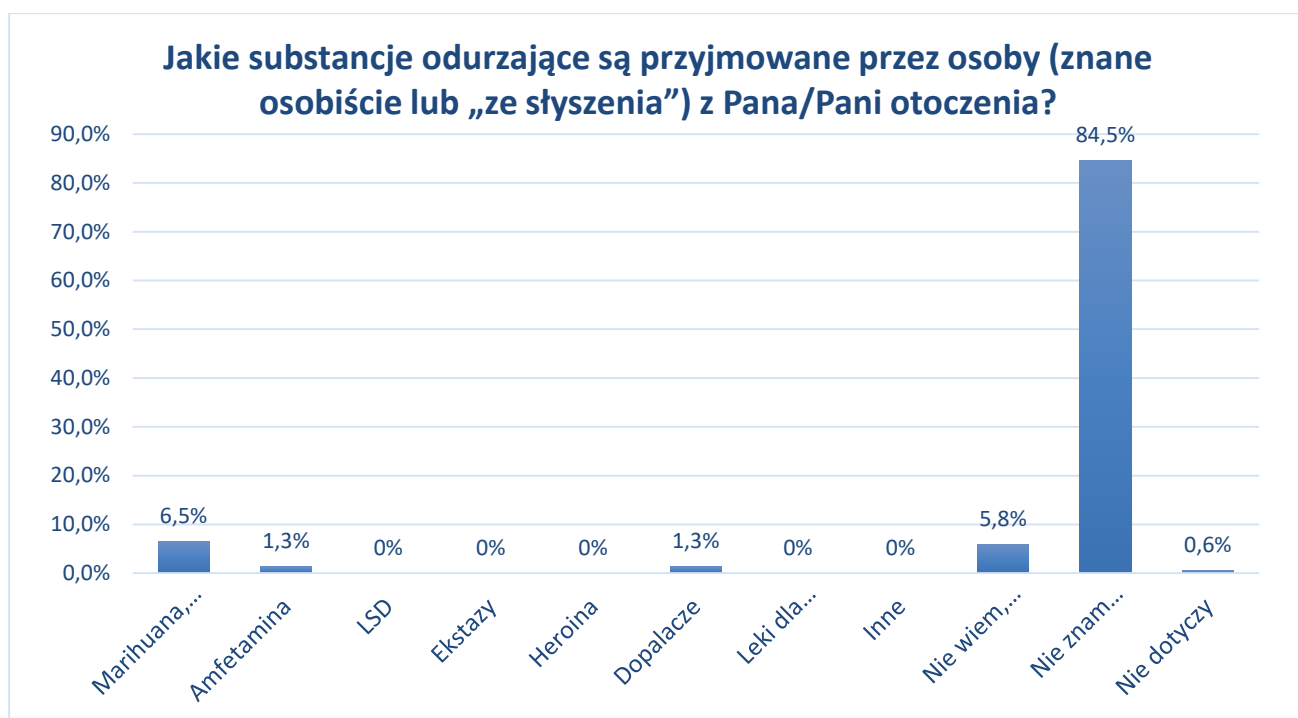
Niebezpiecznym zjawiskiem, na które wskazuje pytana młodzież jest inicjacja narkotykowa, która ma miejsce na spotkaniach ze znajomymi oraz w czasie nieuzasadnionej absencji w szkole. Dlatego też konieczne jest podjęcie działań, które wyeliminują nieuzasadnioną absencję.

Większość młodzieży, która deklaruje, że przyjmowała substancje psychoaktywne, twierdzi, że spróbowała ich jedynie tylko raz. Niestety prawie 43% uczniów klas starszych podstawowych wskazuje, że robi to codziennie lub prawie codziennie.

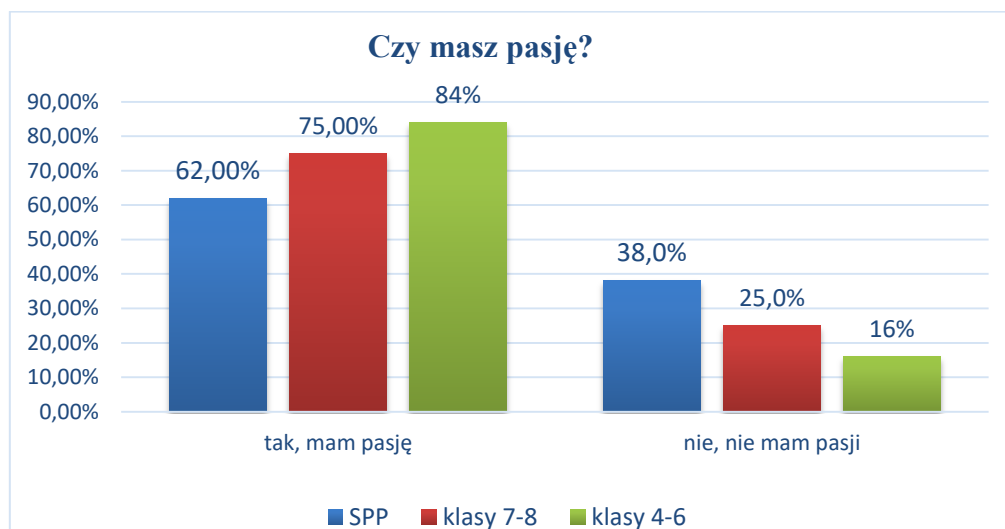
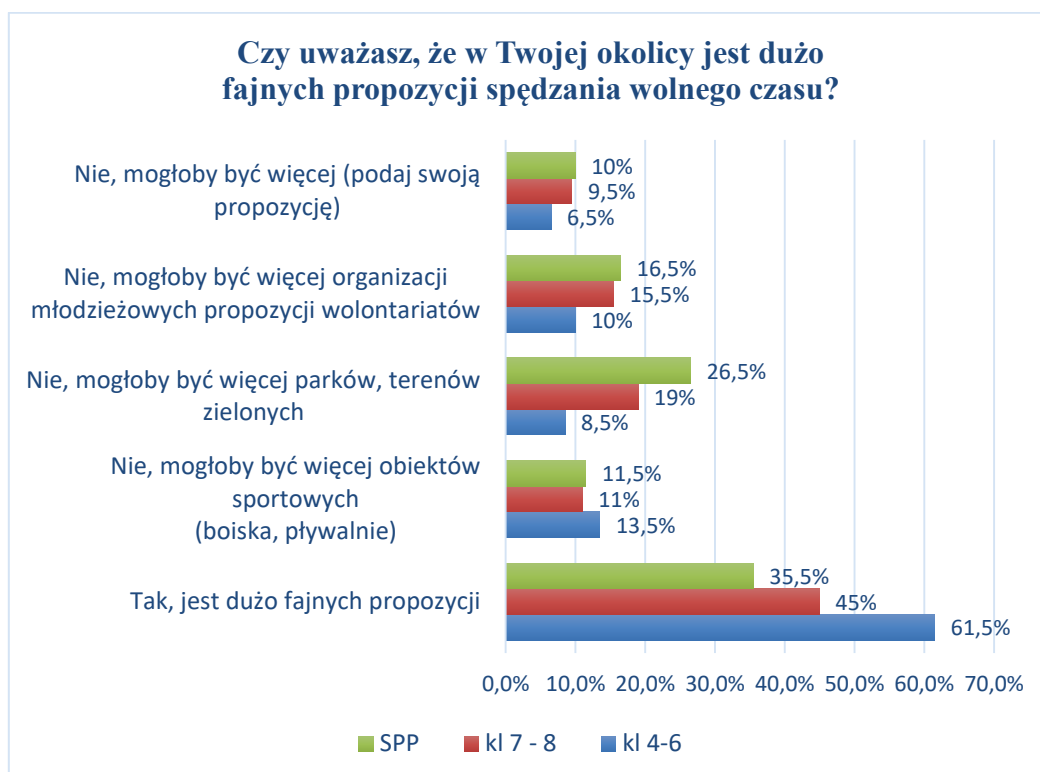

Niepożądanym zjawiskiem jest uzależnienie od leków. W Rumi dotyczy ono niewiele ponad 10% społeczeństwa.

Wśród osób sięgających po narkotyki, pytani wskazują głównie na przetwory konopi indyjskich. Choć uznawane ogólnie za mniej szkodliwe, zawierają znaczne ilości THC, które wpływają na procesy percepcji psychoruchowej i mają znaczny przez to wpływ na możliwości zapamiętywania, odtwarzania jak również odbioru rzeczywistego obrazu. Zmiany te niejednokrotnie są trwałe. Jednocześnie zarówno haszysz jak i marihuana są substancjami progowymi, co oznacza, że w dłuższym procesie brania pojawiają się inne substancje psychoaktywne. Pochodne konopi indyjskich powodują szybki proces uzależnienia psychicznego i społecznego, które jest bardzo groźne dla osób młodych. Nie mniej niebezpiecznym zjawiskiem jest przyjmowanie amfetaminy, które prowadzi do uzależnienia psychicznego jak również szybkiego wyniszczenia fizycznego organizmu.

Sposoby spędzania wolnego czasu, zainteresowania dzieci i młodzieży

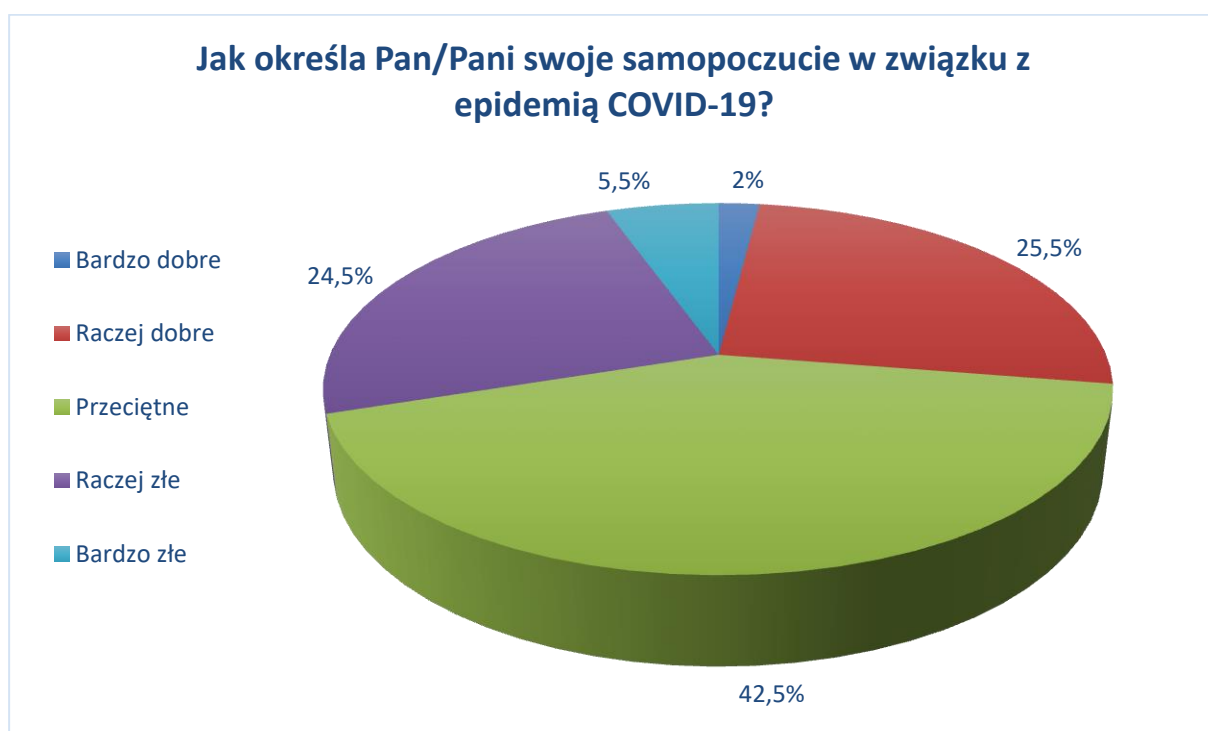
Ważnym elementem, który ma wpływ na przeciwdziałanie uzależnieniom jest możliwość spędzania wolnego czasu. Większość pytaney młodzieży wskazuje, że w Mieście jest dużo takich miejsc. Większość też uczniów wskazuje, że ma pasję, która wypełnia im wolny czas.

Zachowania w czasie epidemii – COVID-19

W obecnej sytuacji panującej epidemii koronawirusa zadano badanym pytania dotyczące percepcji zagrożeń zarażeniem koronawirusem wywołującym chorobę COVID-19.

Pierwsze z nich dotyczyło oceny własnego samopoczucia w związku z epidemią COVID-19. Zdania były tutaj podzielone i mniej więcej po tyle samo procent uzyskały odpowiedzi „raczej dobre” (25,5%) i „raczej złe” (24,5%). Więcej natomiast jest osób, które mają samopoczucie „bardzo złe” (5,5%) niż „bardzo dobre” (2%). Najwięcej osób określiło swoje samopoczucie jako przeciętne (42,5%).

Ocena samopoczucia w związku z epidemią Covid-19

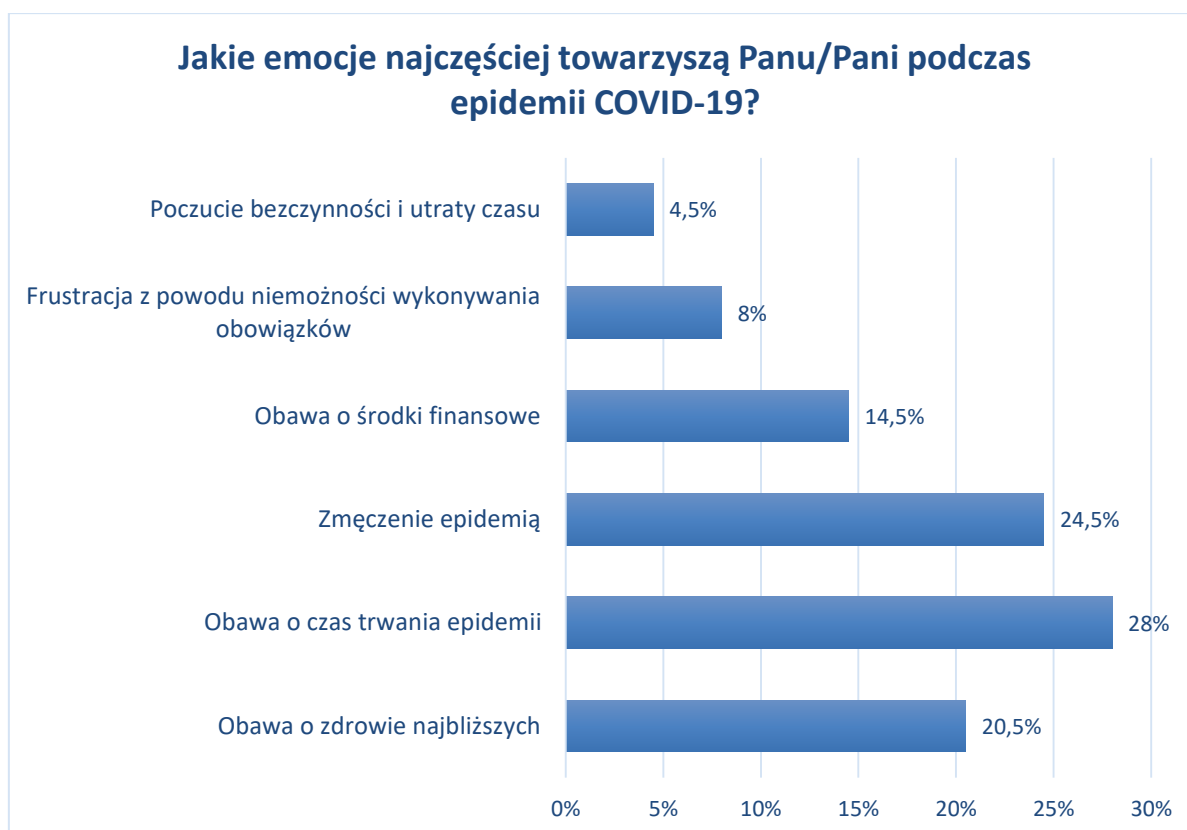
Kolejne pytanie dotyczyło towarzyszących emocji podczas epidemii COVID-19. Najczęściej podającymi odpowiedziami były: obawa o czas trwania epidemii (64,5%), zmęczenie epidemią (56%) oraz obawa o zdrowie najbliższych (47,5%). Prawie jedna trzecia badanych (34%) obawia się o stan swoich dochodów w związku z epidemią.

Ocena własnych emocji w związku z epidemią Covid-19

Jakie emocje najczęściej towarzyszą Panu/Pani podczas epidemii COVID-19? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

<i>Działania</i>	<i>% odpowiedzi do liczby osób</i>	<i>% do liczby odpowiedzi</i>
Obawa o zdrowie najbliższych	47,5%	20,5%
Obawa o czas trwania epidemii	64,5%	28%
Zmęczenie epidemią	56%	24,5%
Obawa o środki finansowe	34%	14,5%
Frustracja z powodu niemożności wykonywania obowiązków	18%	8%
Poczucie bezczynności i utraty czasu	10,5%	4,5%
inne - jakie?	0%	0%
SUMA	230,5%	100%

Ocena własnych emocji w związku z epidemią Covid-19

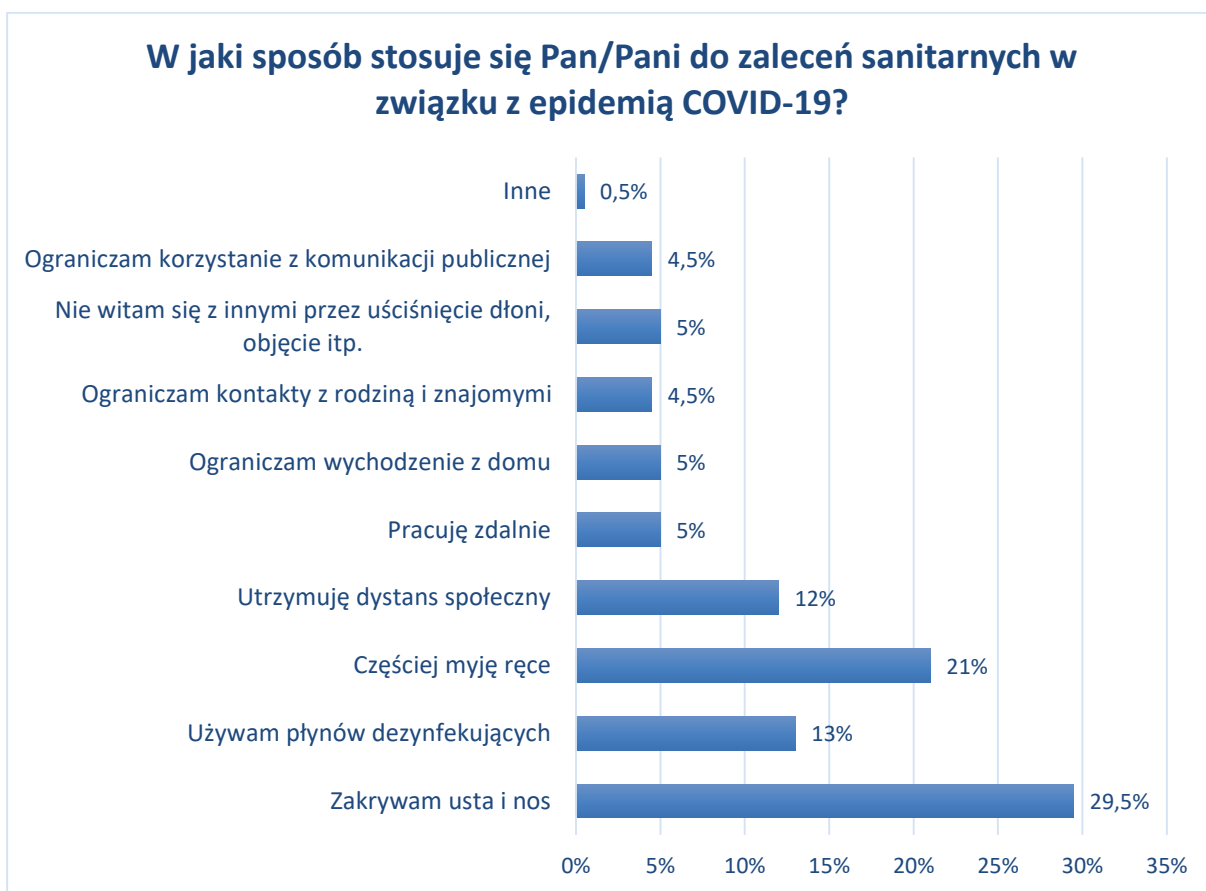
W pytaniu o stosowanie się do obostrzeń sanitarnych odpowiedzi nie są zaskakujące i przystają do ogólnych zaleceń sanitarnych ogłaszanych przez rząd. Prawie wszyscy ankietowani przyznają, że zakrywają usta i nos (98%), zaś 69%, że częściej myje ręce. Z kolei 44% używa płynów dezynfekujących, a 40,5% utrzymuje dystans społeczny. 17,5% twierdzi, że obecnie pracuje zdalnie, a po 14,5%, że ogranicza kontakty z rodziną i znajomymi oraz korzystanie z komunikacji publicznej.

Stosowanie się do zaleceń sanitarnych w związku z epidemią Covid-19

W jaki sposób stosuje się Pan/Pani do zaleceń sanitarnych w związku z epidemią COVID-19? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

<i>Czynności</i>	<i>% odpowiedzi do liczby osób</i>	<i>% do liczby odpowiedzi</i>
Zakrywam usta i nos	98%	29,5%
Używam płynów dezynfekujących	44%	13%
Częściej myję ręce	69%	21%
Utrzymuję dystans społeczny	40,5%	12%
Pracuję zdalnie	17,5%	5%
Ograniczam wychodzenie z domu	16%	5%
Ograniczam kontakty z rodziną i znajomymi	14,5%	4,5%
Nie witam się z innymi przez uściśnięcie dłoni, objęcie itp.	16%	5%
Ograniczam korzystanie z komunikacji publicznej	14,5%	4,5%
Inne	1,0%	0,5%
SUMA	331%	100%

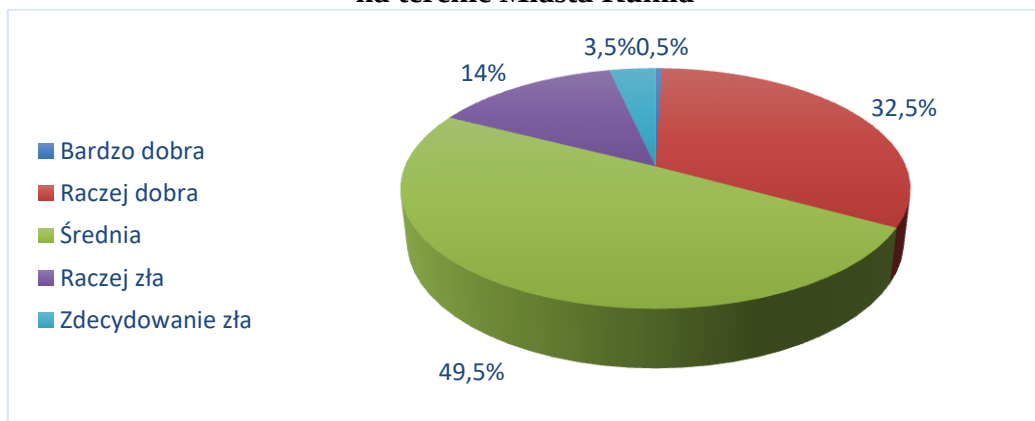
Stosowanie się do zaleceń sanitarnych w związku z epidemią Covid-19

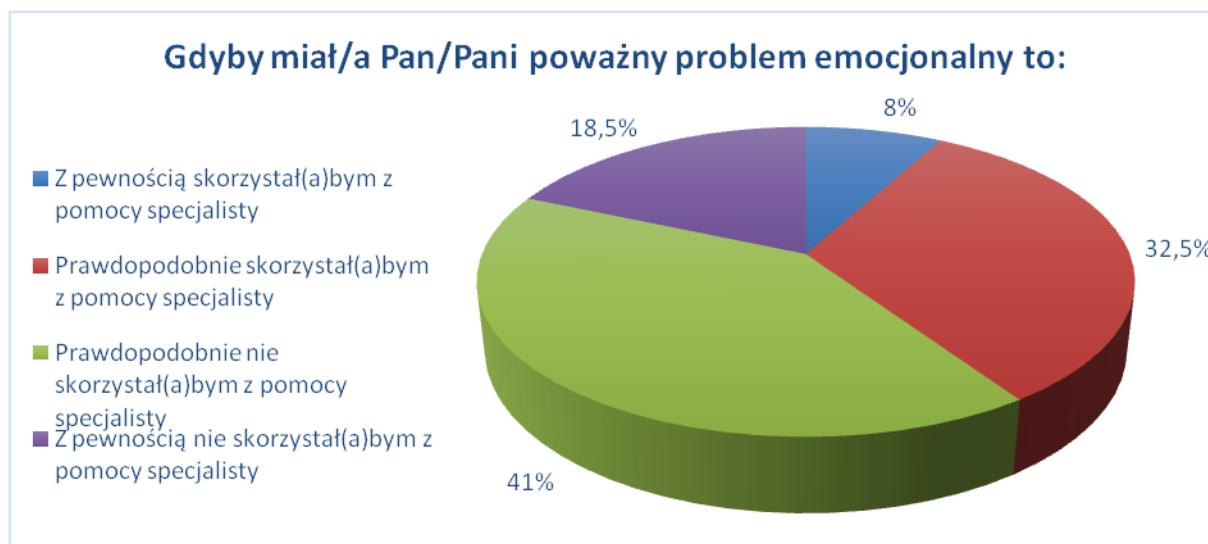

Na pytanie o znajomość osób, które w ostatnim roku odczuwały nasilone wahania nastrojów i lęki, zdecydowana większość, bo 79%, odpowiedziała, że nie zna nikogo takiego, zaś 21% respondentów odpowiedziało twierdząco, z czego 8%, że zna jedną taką osobę, 10%, że od 2 do 5 osób, a 3% zna więcej niż sześć takich osób. Oznaczałoby to, że większość mieszkańców Gminy Miejskiej Rumia dobrze radzi sobie pod względem psychicznym i generalnie zachowuje spokój w okresie epidemii.

Prawie połowa badanych mieszkańców (49,5%) ocenia dostępność służby zdrowia w dziedzinie zdrowia psychicznego na terenie Gminy Miejskiej Rumia jako „średnią”, a oceny „raczej dobra” (32,5%) ponad dwukrotnie przeważają nad „raczej złą” (14%). Tylko 3,5% ankietowanych oceniło tę dostępność jako fatalną (3,5% - „zdecydowanie zła”).

Ocena dostępności służby zdrowia zajmującej się zdrowiem psychicznym na terenie Miasta Rumia

Zarówno przeciwdziałanie uzależnieniom jak i ich leczenie wymaga szerokiej dostępności do ośrodków zdrowia psychicznego. Jest ona oceniana przez mieszkańców Rumi w przeważającej części, jako średnia lub dobra i bardzo dobra, co jest wyjątkowo pozytywnym wskaźnikiem. Jednocześnie jednak prawie 60% badanych nie skorzystałoby z takiego wsparcia w przypadku problemów emocjonalnych. Świadczy to o niskiej świadomości społecznej oraz kierowaniu się uprzedzeniami, które wynikają z negatywnych stereotypów.

Rozdział III

Sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych na terenie Gminy Miejskiej Rumia

W 2021 r. zrealizowało usługę edukacyjno-szkoleniową polegającą na przeprowadzeniu prowokacji pn. „Tajemniczy Klient”, zwaną również „Zakupem kontrolowanym” oraz szkolenia dla osób podających i sprzedających napoje alkoholowe (forma terenowa). Przedsiębiorców korzystających z zezwolenia na handel napojami alkoholowymi objęto powyższymi działaniami w celu zidentyfikowania istniejącego stanu rzeczy dotyczącego prowadzonej polityki sprzedażowej i postawy względem podawania alkoholu osobom niepełnoletnim, a także uświadomienia i poinstruowania w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży. Działania te stanowiły element diagnozy i profilaktyki społecznej nakierowanej na problematykę alkoholową. Analiza zebranych wyników badań przeprowadzonych w trakcie zakupu kontrolowanego oraz spostrzeżenia ze szkolenia pozwoliły wskazać obszary do rozwoju, a w konsekwencji wprowadzić (ewentualne) środki naprawcze.

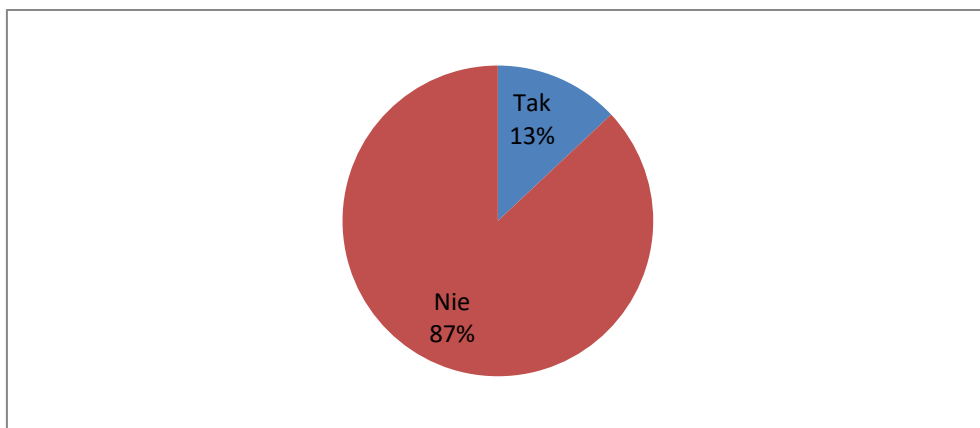
Celem badawczym było:

- zebranie i opracowanie informacji na temat punktów sprzedaży/podaży alkoholu (sprzedaż alkoholu w ramach zakupu kontrolowanego, ocena zachowania osób/klientów obecnych w punkcie podczas trwania badania, widoczność wymaganych informacji na temat szkodliwości alkoholu, zgodność reklam/promocji z warunkami ustawy o wychowaniu w trzeźwości),
- zwrócenie uwagi sprzedawców, że dorosły wygląd nie oznacza pełnoletności upoważniającej do zakupu napojów alkoholowych,
- wskazanie mocnych i słabych stron w działalności badanych punktów, a także zarekomendowanie kierunków zmian i wskazanie tematów oraz zakresów szkoleń dla kadry obsługującej, kontrolującej oraz lokalnej społeczności.

Podczas przeprowadzonej prowokacji zbadano kwestie takie jak: rodzaj alkoholu, o jaki prosił Tajemniczy Klient, decyzja sprzedawcy dotycząca podania bądź odmowy alkoholu, zapytanie o wiek, prośba sprzedawcy o potwierdzenie pełnoletności na podstawie dokumentu. W dalszej części opracowania, przedstawiono rozkłady odpowiedzi na pytania dotyczące powyższych zagadnień (postać opisowa i graficzna).

Pierwszą analizowaną kwestią była odpowiedź na pytanie, czy osoba obsługująca zapytała Tajemniczego Klienta o wiek (sugerowanie niepełnoletności). Z badania wynika, że większość sprzedawców nie zapytała, czy klient na pewno jest osobą pełnoletnią (87%, tj. 54 osoby). Tylko 8 pracowników punktów sprzedaży alkoholu zapytało, czy osoba próbująca zakupić alkohol ma ukończone 18 lat (13%).

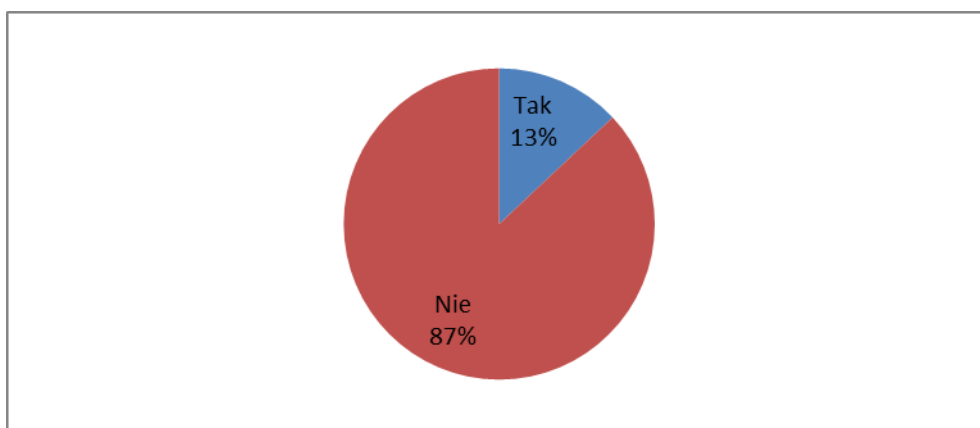
Wykres 1. Czy sprzedawca zadał pytanie o wiek osobie kupującej alkohol?

Następnym etapem badania było zidentyfikowanie zachowania sprzedawcy, w zakresie weryfikacji wieku osoby kupującej poprzez wystosowanie prośby

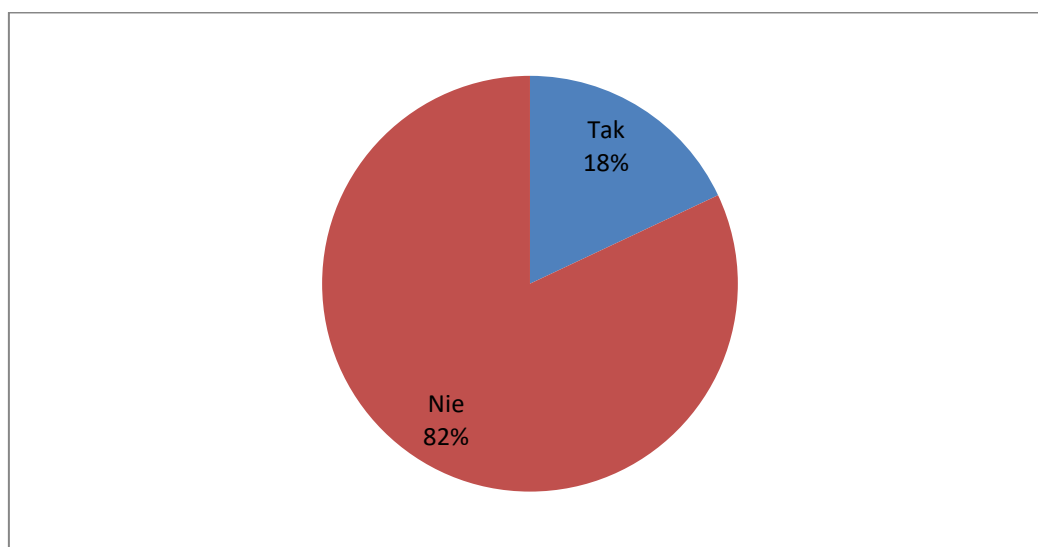
o potwierdzenie pełnoletności za okazaniem dokumentu. Otrzymane wyniki kształtowały się następująco: 87% sprzedawców (54 osoby) zauważyło konieczność upewnienia się, czy osoba wyglądająca na niepełnoletnią ma 18 lat – poprosili oni o okazanie dokumentu jakim był dowód osobisty. Pozostała część obsługujących, czyli 13% (8 osób) nie zweryfikowało, czy osoba wyglądająca na niepełnoletnią ma ukończone 18 lat.

Wykres 2. Czy sprzedawca poprosił o okazanie dokumentu potwierdzającego pełnoletność osoby kupującej?

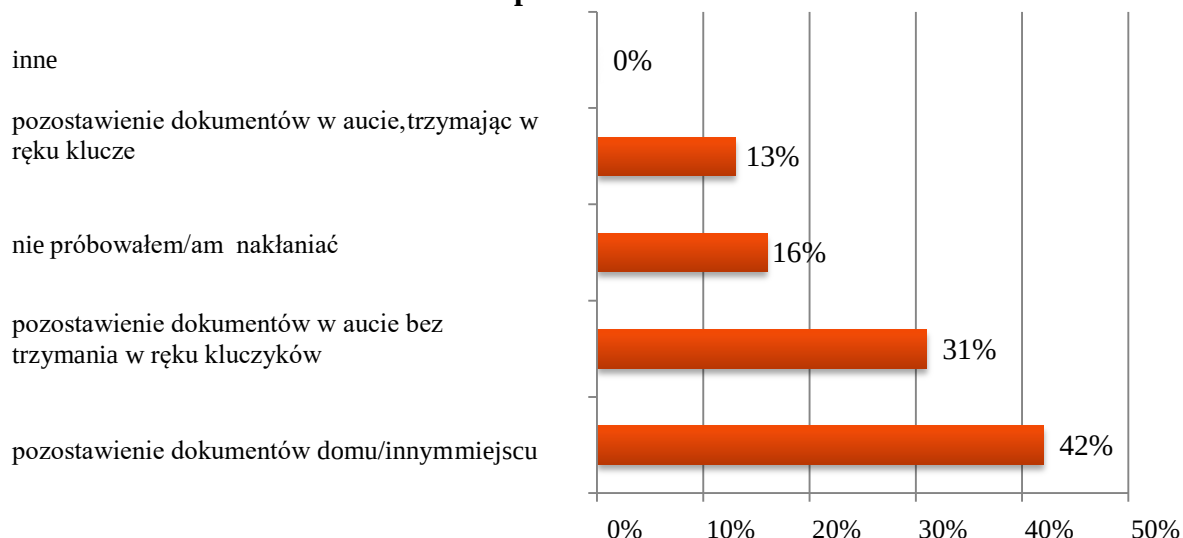
Następny wykres prezentuje wyniki ukazujące podjętą przez sprzedawców decyzję. Chęć sprzedaży alkoholu osobie wyglądającej na niepełnoletnią wyraziło 18% sprzedawców, tj. 11 osób. W 82% przypadków (51 razy) nie doszło do sprzedaży alkoholu audytorowi, tym samym zwrócono uwagę na jego młody wiek. Należy zwrócić uwagę, iż 3 osoby pomimo tego, że zapytały Tajemniczego Klienta o dowód osobisty, zdecydowały się na sprzedaż alkoholu.

Wykres 3. Reakcja sprzedawcy na prowokację zakupu alkoholu przez Tajemniczego Klienta

Kolejny wykres pokazuje, w jaki sposób Tajemniczy Klient próbował nakłonić sprzedawcę do podania alkoholu. Audytor przekonywał, że pozostawił dokumenty w domu lub innym miejscu (42%, tj. 26 razy), w aucie bez trzymania w ręku kluczy (31%, tj. 19 razy) oraz w aucie trzymając w ręku klucze (13%, tj. 8 razy). W pozostałych przypadkach Tajemniczy Klient nie musiał przekonywać sprzedawcy do podania alkoholu (16%, tj. 10 razy).

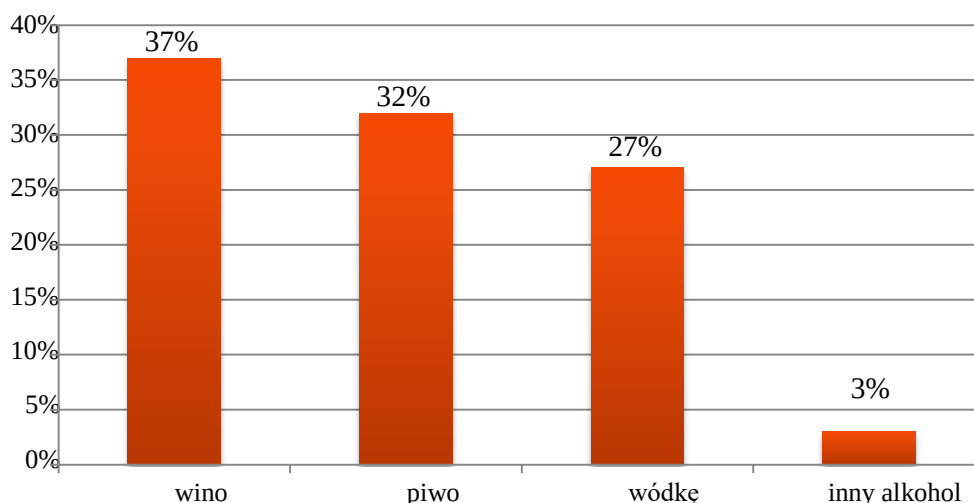
Wykres 4. Sposób, w jaki Tajemniczy Klient próbował przekonać do sprzedawcy do podania alkoholu

Analiza rozkładu wyników dotyczących pytania o charakter zatrudnienia w punkcie pokazuje, że w trakcie wizyty Tajemniczego Klienta w 31% przypadków obsługiwał pracownik (19 razy), w 61% ciężko było określić status osoby obsługującej (38 razy), z kolei w 8% przypadków był to właściciel punktu (5 razy).

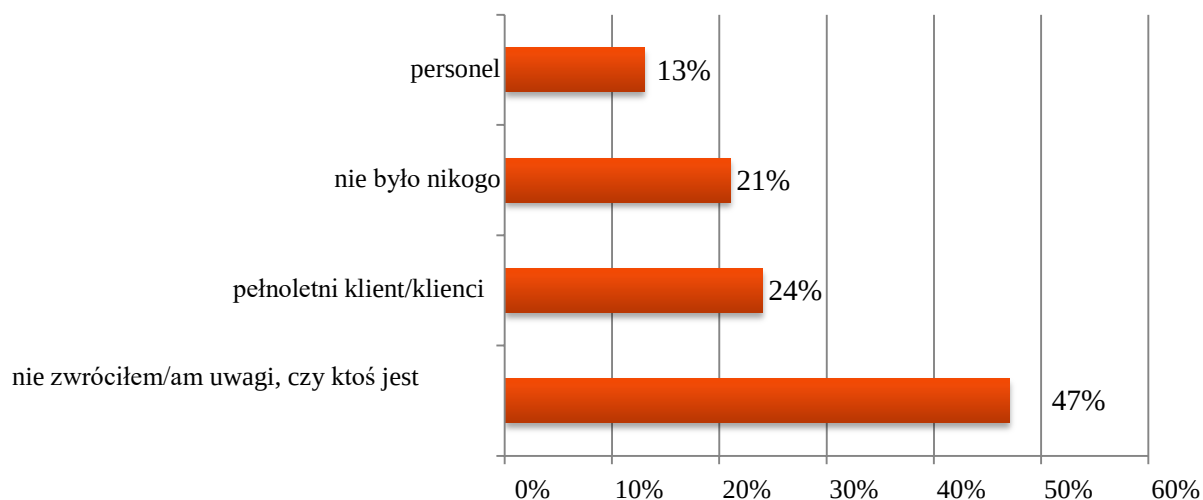
Poniższy wykres przedstawia, o jaki alkohol prosił Tajemniczy Klient podczas prowokacji. W 37% punktów audytor prosił o podanie wina (23 razy), w 32% punktów o piwo (20 razy), natomiast w 27% o wódkę (17 razy). Ponadto, w 2 punktach poproszono o podanie innego alkoholu, jakim była whisky (3%).

Wykres 5. Rodzaj alkoholu o jaki poprosił Tajemniczy Klient

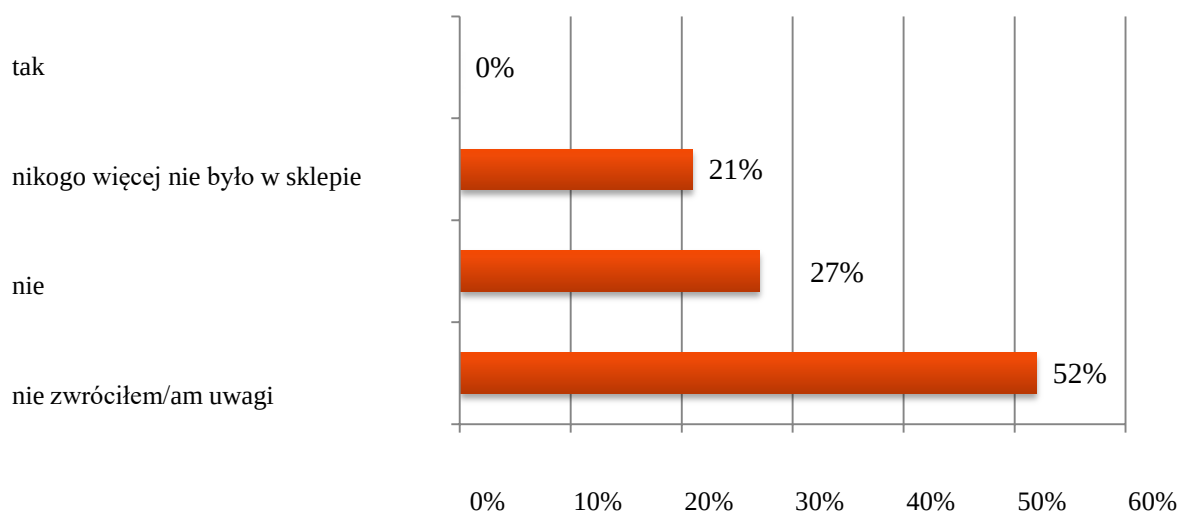
Warte uwagi jest również to, iż podczas prowokacji w niektórych sklepach obecni byli inni klienci lub pracownicy punktu. Z relacji audytora wynika, że w 24% przypadków w sklepie znajdowali się pełnoletni klienci (15 razy), podczas 13% wizyt w sklepie byli również inni pracownicy sklepu (8 razy), a w 21% przypadków w punktach nie było nikogo (13 razy). Należy podkreślić, że blisko w połowie punktów, Tajemniczy Klient nie zwrócił uwagi, czy ktoś przebywał w sklepie (47%, tj. 29 razy).

Wykres 6. Osoby przyglądające się zakupowi dokonywanemu przez Tajemniczego Klienta

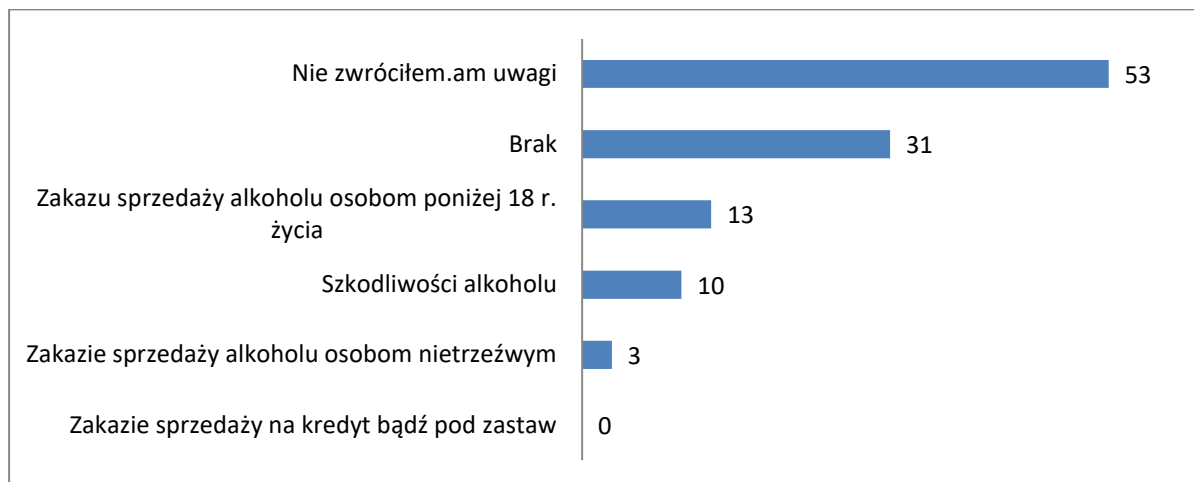
Podczas żadnej prowokacji osoby znajdujące się w sklepie nie zwróciły uwagi na młody wygląd osoby próbującej dokonać zakupu alkoholu (27%, tj. 17 razy). Podczas 21% prób (13 razy) w sklepach nie było nikogo innego, natomiast w 52% Tajemniczy Klient nie zwrócił uwagi, czy ktoś z obecnych w sklepie zareagował na jego młody wygląd (32 razy).

Wykres 7. Reakcja osób obecnych w sklepie na młody wygląd osoby kupującej alkohol

Wykres 8 dotyczy kwestii związanej z ekspozycją informacji o szkodliwości alkoholu. W 6 punktach (10%) zaobserwowano informację o szkodliwości alkoholu, do której zobowiązuje ustawodawca w art. 13 ust. 2. Informacja o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia widnieje w 13% miejsc (8 punkty), a informacja o zakazie sprzedaży osobom nietrzeźwym w 3% punktów (2 punkty). Zawieszka dotycząca zakazu sprzedaży na kredyt bądź pod zastaw nie została zaobserwowana w żadnym punkcie, a brak jakichkolwiek informacji został odnotowany w 31% punktów (19 razy). Należy dodać, iż w przypadku ponad połowy punktów Tajemniczy Klient nie zwrócił uwagi na te informacje (53%, tj. 33 punkty).

Wykres 8. Liczba sprzedawców, którzy umieścili w punkcie informację o szkodliwości alkoholu, o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia oraz nietrzeźwym

Każdorazowo po przeprowadzonej prowokacji, trener przystępował do realizacji szkolenia dla osób sprzedających i podających napoje alkoholowe. Szkolenia trwały w poszczególnych punktach ok. 20-30 minut. Trener spotkał się z pracującym w określonych miejscach personelem. Poszczególne spotkania były wysoce zindywidualizowane, co wynikało z dostosowania przekazywanych treści do potrzeb i preferencji konkretnych sprzedawców. Głównym celem szkolenia było uświadomienie konsekwencji wynikających z niedozwolonej i nielegalnej sprzedaży alkoholu. Przedmiotem szkolenia było ponadto zaprezentowanie zasad sprzedaży, uprawnień i obowiązków sprzedawców

Reasumując, realizacja szkolenia dla grupy przedsiębiorców na danym terenie była nakierowana na wypracowanie jasno określonej, lokalnej polityki antyalkoholowej, w której zawiera się bezwzględne przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

Uchwałą Nr XLVIII/656/2018 z dnia 28 czerwca 2018 r. Rada Miejska Rumi określiła maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży na terenie miasta Rumi. W latach 2019 - 2021 sytuacja przedstawiała się następująco:

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży							
	Limit punktów sprzedaży	Punkty sprzedaży z czynnym zezwoleniem			Liczba zezwoleń wydanych		
		2019 r.	2020 r.	2021 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Napoje alkoholowe do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo	100	43	39	36	7	7	14
Napoje alkoholowe powyżej 4,5% do 18% zawartości	100	23	21	21	1	5	8

alkoholu (z wyjątkiem piwa)							
Napoje alkoholowe powyżej 18% zawartości alkoholu	100	19	15	15	0	1	7

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży							
	Limit punktów sprzedaży	Punkty sprzedaży z czynnym zezwoleniem			Liczba zezwoleń wydanych		
		2019 r.	2020 r.	2021 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Napoje alkoholowe do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo	150	79	78	80	21	19	24
Napoje alkoholowe powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	150	89	76	79	24	18	25
Napoje alkoholowe powyżej 18% zawartości alkoholu	150	74	72	75	24	17	26

Zezwolenia jednorazowe			
	2019	2020	2021
Napoje alkoholowe do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo	9	3	4
Napoje alkoholowe powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	4	0	0
Napoje alkoholowe	0	0	0

powyżej 18% zawartości alkoholu			
--	--	--	--

Zezwolenia na catering			
	2019	2020	2021
Napoje alkoholowe do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo	2	1	3
Napoje alkoholowe powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	3	2	2
Napoje alkoholowe powyżej 18% zawartości alkoholu	0	1	1

Liczba punktów sprzedaży alkoholu z czynnym zezwoleniem w roku 2021 dla sprzedaży detalicznej wynosiła 80 punktów sprzedaży, oraz dla sprzedaży w gastronomii wynosiła 37 punktów sprzedaży, co daje łącznie 117 punktów. W przeliczeniu na każdego mieszkańca gminy na 1 punkt sprzedaży alkoholu przypada ok. 400 mieszkańców. Biorąc pod uwagę opinię mieszkańców Gminy Miejskiej Rumia, sprzedawców napojów alkoholowych oraz bieżącą sytuację naszego miasta, nie ma konieczności ograniczania sprzedaży napojów alkoholowych w porze nocnej.

Z danych uzyskanych ze służb nie wynika aby nastąpiło zwiększenie ilości zagrożeń w mieście ze względu na tą ilość punktów sprzedaży alkoholu.

W związku z powyższym nie ma potrzeby dokonania zmian w limicie punktów sprzedaży alkoholu w Gminie Miejskiej Rumia.

Rozdział IV **Uzależnienia behawioralne**

Ustawa z 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw wskazuje, że zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym powinny stanowić element gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Ustawodawca zdecydował się powierzyć gminom, poza zadaniami z zakresu uzależnień od substancji, również te dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym ze względu na ich rosnące rozpowszechnienie oraz wynikające z nich szkody zarówno zdrowotne, jak i społeczne.

Termin „uzależnienia behawioralne” którym posłużył się ustawodawca, określa takie formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności (hazard, zakupy, granie w gry itp.), a ich specyfiką jest m.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami czy czynnościami.

1. Uzależnienia behawioralne wśród osób dorosłych

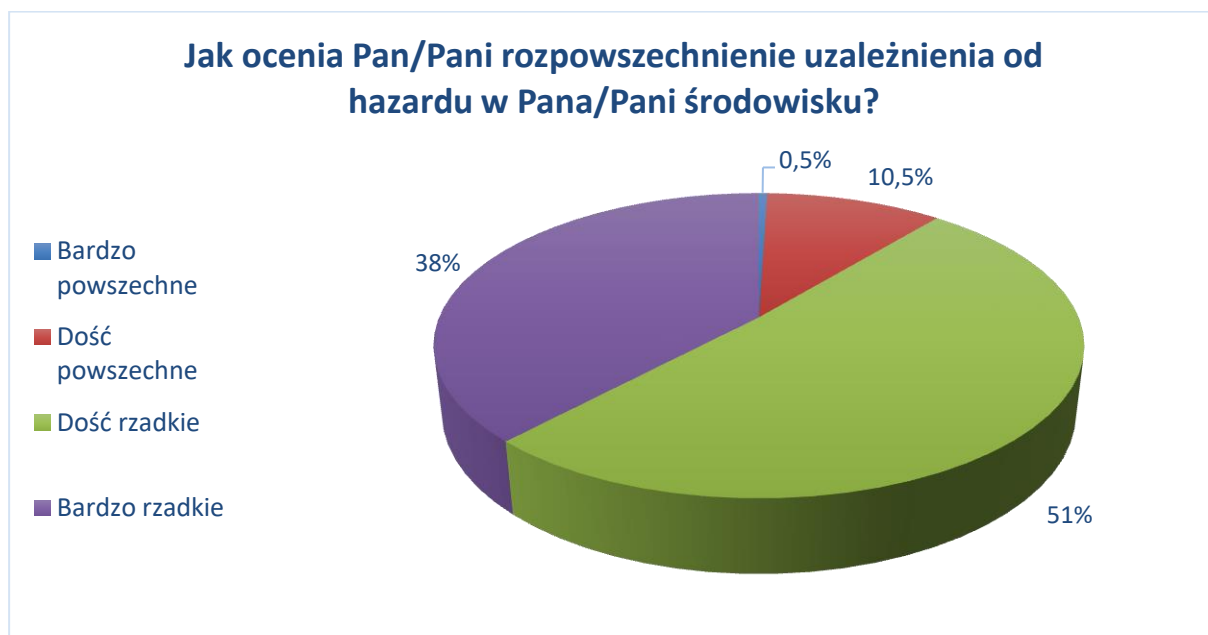
a) Hazard

O hazardzie mówi się, że jest to ukryty nałóg, ponieważ nie widać od razu wyraźnych symptomów uzależnienia. Niestety, uzależnienie od hazardu często współwystępuje z innymi problemami, jak nadużywanie alkoholu czy narkotyków. Pierwsze kroki w świecie hazardu, to zwykle korzystanie z gier internetowych, automatów czy zakładów bukmacherskich. Zapytaliśmy mieszkańców Gminy Miejskiej Rumia o ich doświadczenia z tego typu formami rozrywki.

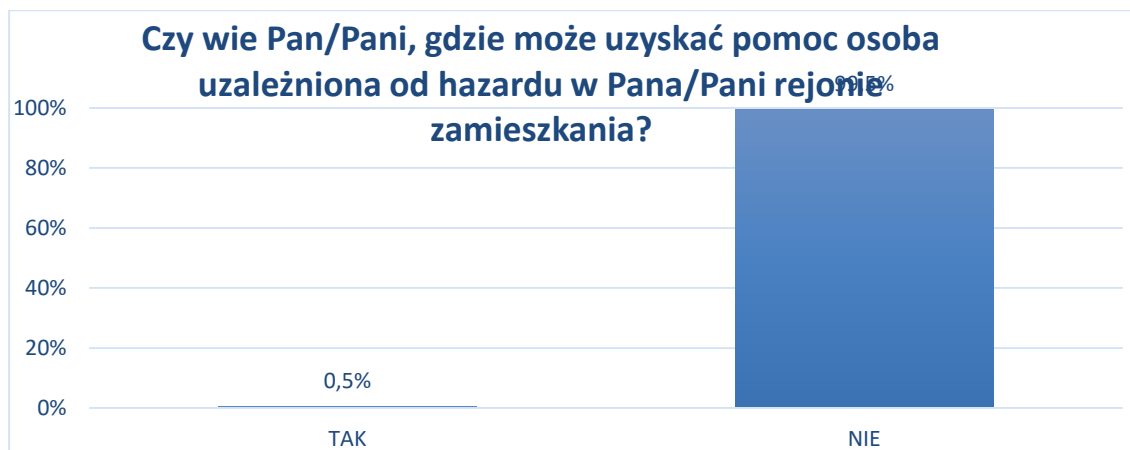
W subiektywnej ocenie przebadanych mieszkańców zjawisko uzależnienia od hazardu jest bardzo i dość rzadkie – łącznie 89%, a 11% określa je w sumie jako bardzo i dość powszechne.

Prawie nikt (99,5%) z respondentów nie ma pojęcia, gdzie mogą się zgłaszać osoby uzależnione od hazardu.

Wykres 1. Opinie o rozpowszechnieniu uzależnienia od hazardu

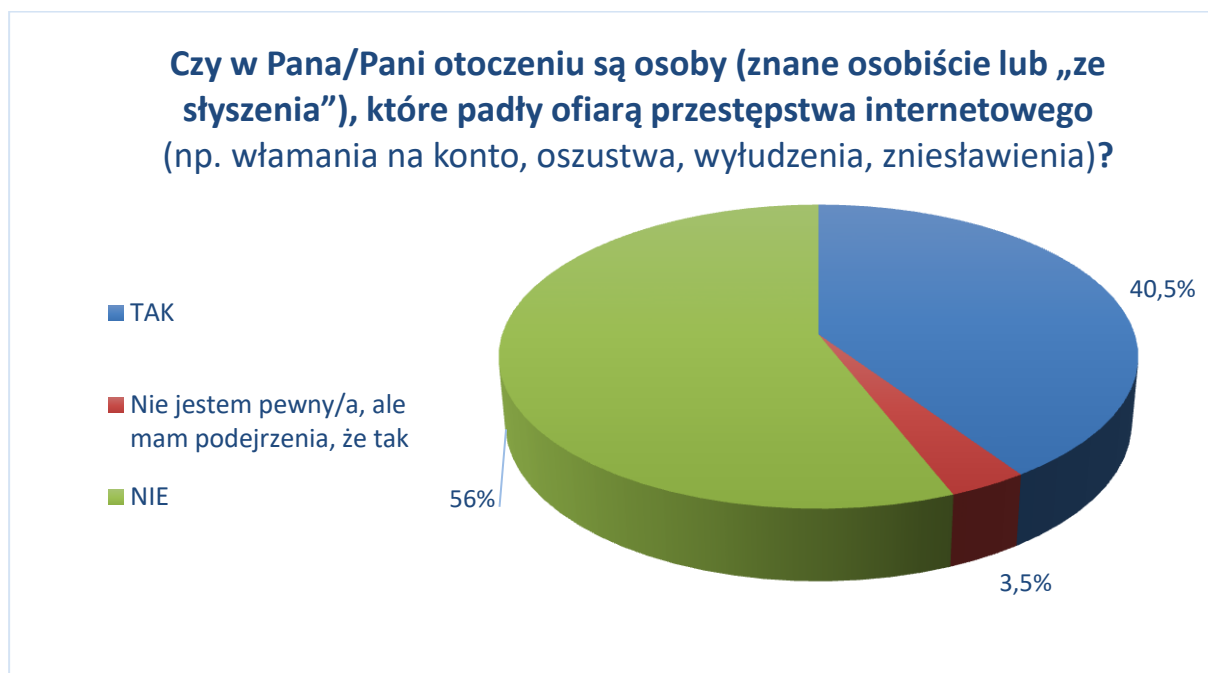
Wykres 2. Opinie o miejscu pomocy dla osób uzależnionych od hazardu

b) Cyberprzemoc i uzależnienie od Internetu

Badania wykazały, że cyberprzemoc w lokalnej społeczności może stanowić poważny problem, ponieważ aż 40,5% ankietowanych stwierdziło, że ma w swoim otoczeniu osoby, które padły ofiarą przestępstwa internetowego. 3,5% badanych nie jest tego pewna, a pozostałe 56% zaprzeczyło, aby taka sytuacja w ogóle miała miejsce.

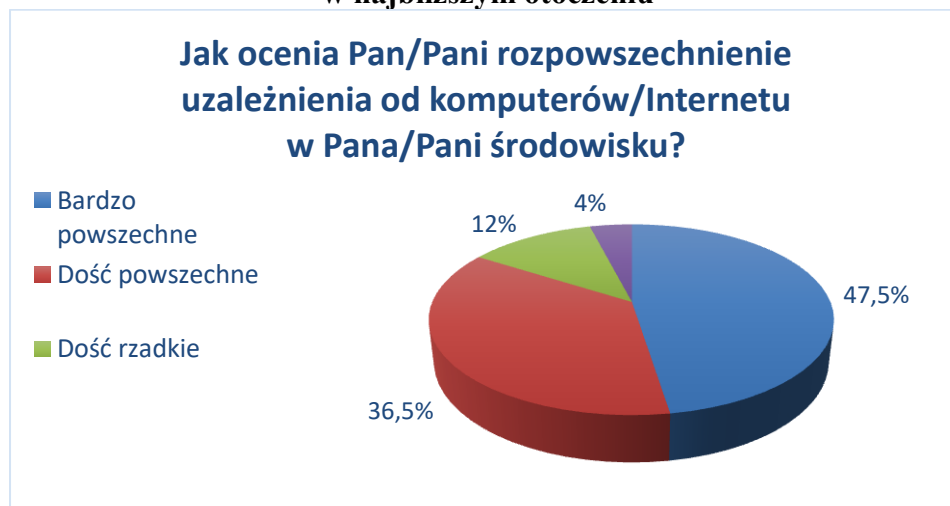
Wykres 1. Znajomość osób, które padły ofiarą przestępstwa internetowego

Dane związane są z subiektywnym oszacowaniem uzależnienia od komputerów lub Internetu w środowisku lokalnym są jeszcze bardziej niepokojące.

Łącznie aż 84% respondentów uważa, że tego typu uzależnienie jest powszechne (sumując odpowiedzi *dość* i *bardzo powszechne*) w środowisku lokalnym, a zaledwie 16% ocenia je jako rzadkie zjawisko.

Wykres 2. Opinia o rozpowszechnieniu uzależnienia od komputerów/Internetu w najbliższym otoczeniu

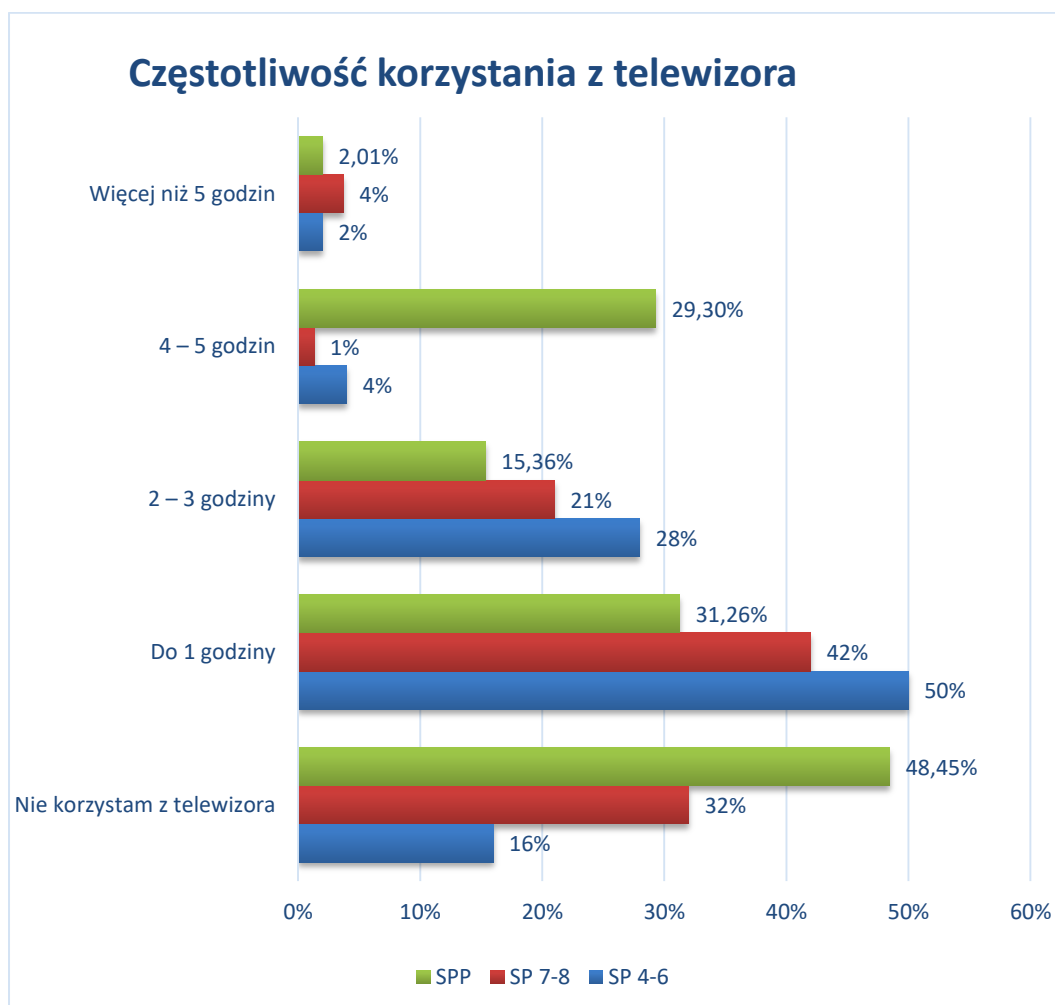
2. Uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży:

a) Uzależnienie do mediów, Internetu i cyberprzemoc wśród dzieci i młodzieży

Nadmierne korzystanie z Internetu staje się dziś niezwykle poważnym problemem społecznym. Na ryzyko uzależnienia szczególnie narażone są dzieci i młodzież, dla których Internet jest nieodłącznym elementem ich codziennej aktywności, życia społecznego oraz rozrywki. Badania pokazują, że problem staje się coraz poważniejszy i wymaga szybkiej reakcji rodziców, opiekunów i pedagogów. W Polsce 23% badanych nastolatków (w wieku 11–16 lat) stwierdziło u siebie przynajmniej jeden z badanych symptomów nadużywania Internetu. Najczęściej występujący symptom to surfowanie po Internecie nawet wtedy, kiedy to specjalnie nie jest interesujące (38%) oraz zaniedbywanie rodziny, znajomych i nauki szkolnej (35%) .

W Gminie Miejskiej Rumia najwięcej czasu przed telewizorem spędzają w sumie najmłodsi uczniowie, 50% SP 4-6 zarówno do 1 godziny, jak i 2-3 godzin dziennie (28%), a najmniej najstarsi (odpowiednio 31,2% i 15,3%), z których prawie połowa w ogóle nie ogląda telewizji (48,5%). Uczniowie z klas 7-8 w wymienionych kategoriach zajmują miejsce środkowe, dominując tylko w spędzaniu przed telewizorem więcej niż 4 godziny w ciągu dnia (4%).

Wykres 1. Czas spędzany przed telewizorem

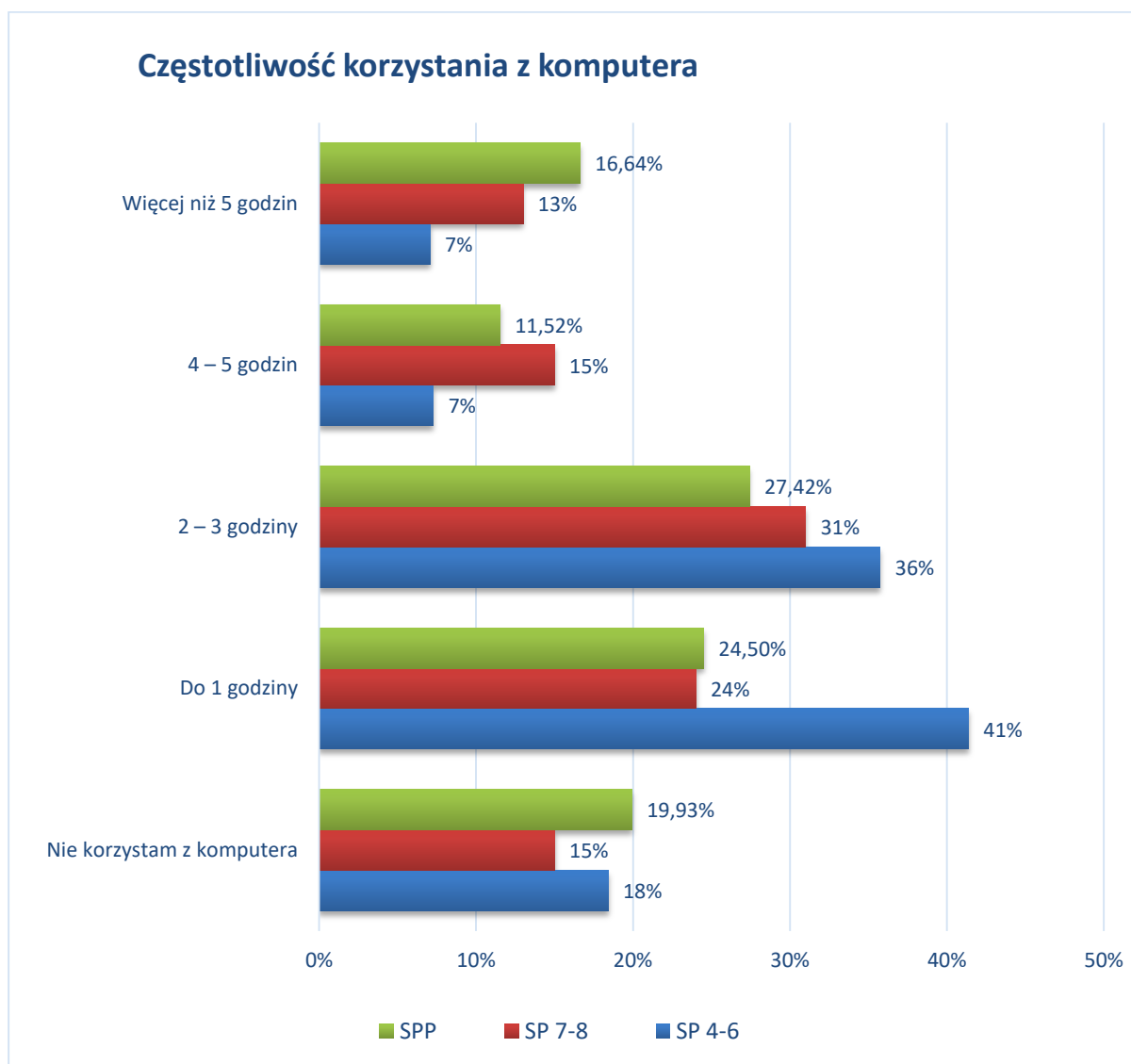
Największą oglądalnością wśród wszystkich badanych uczniów Gminy Miejskiej Rumia cieszą się filmy i seriale (SP 4-6 – 49%, SP 7-8 – 55%, SPP – 40%), zostawiając daleko w tyle takie pozycje jak serwisy informacyjne (cieszące się największym zainteresowaniem wśród uczniów SP 7-8 – 10%), programy dokumentalne i edukacyjne czy programy rozrywkowe. W przypadku uczniów szkół średnich potwierdza się tu tendencja, iż wraz z wiekiem maleje zainteresowanie uczniów spędzaniem czasu przed telewizorem.

Wykres 2. Najczęściej oglądane programy w telewizji

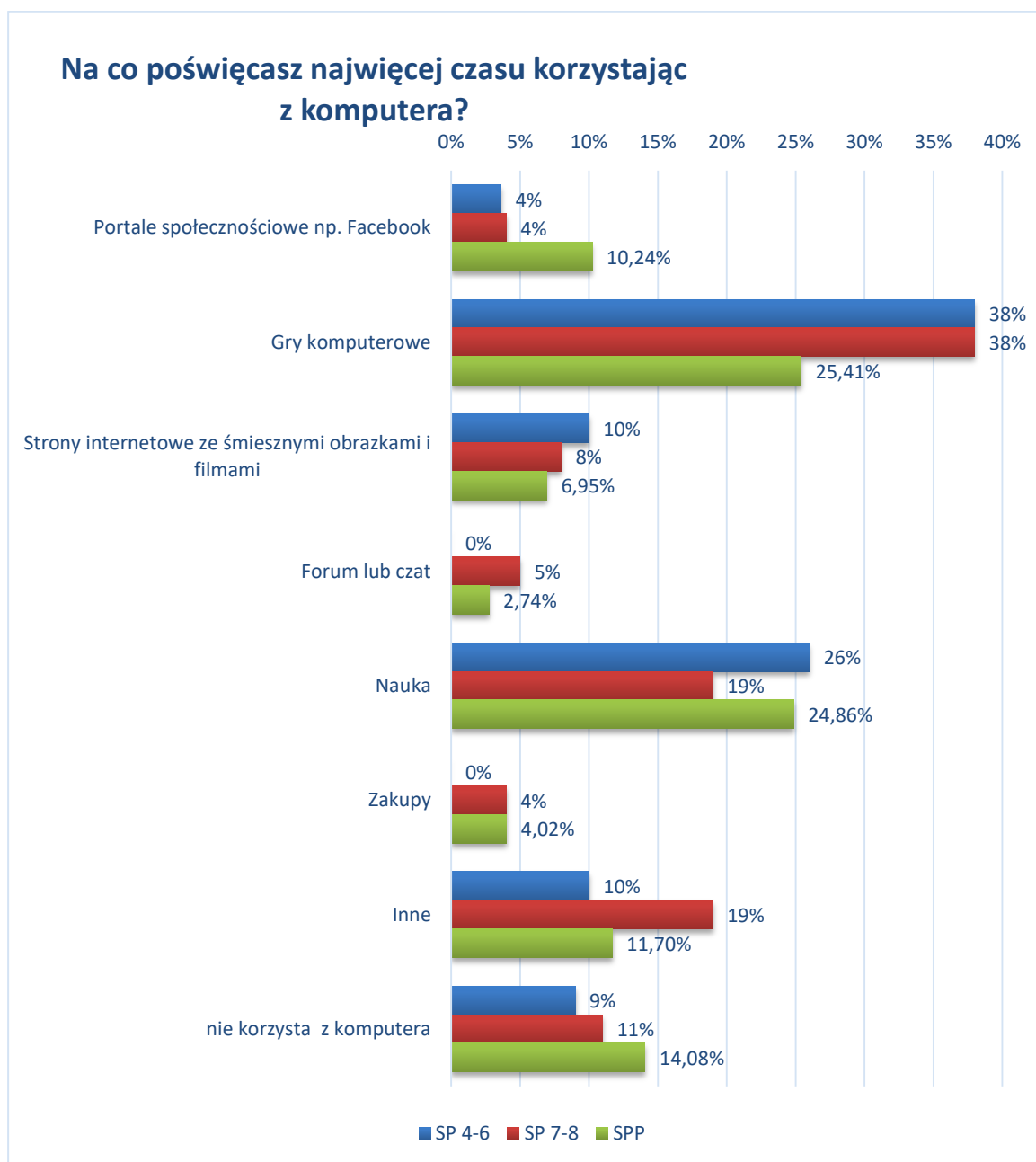
Większa część uczniów spędza przed komputerem od 2 do 3 godzin (SP 4-6 – 36%; SP 7-8 – 31%; SPP – 27,5%), choć wśród najmłodszych najczęstszy czas dziennego kontaktu z komputerem to 1 godzina (41%). Wśród ich starszych kolegów jest to odpowiednio 24% dla SP 7-8 i 24,5% dla SPP). Z tym, że może to być spowodowane nauczaniem zdalnym w ostatnim czasie oraz dużo ilością czasu spędzanego w domach i mieszkaniach. Bardziej zauważalna i zastanawiająca jest odpowiedź najstarszej i najmłodszej grupy, które deklaruje, że nie korzysta z komputera (SPP 20%, SP 4-6 18%). Może to być spowodowane popularnością urządzeń mobilnych z dostępem do internetu. Co ciekawe, uczniowie ze szkół średnich i SP 7-8 mają najwyższe wskaźniki, gdy czas spędzony przed komputerem wydłuża się ponad 4 godzin dziennie (dla kategorii „4-5 godzin” oraz „5 i więcej godzin” jest to w sumie po 28% dla SP 7-8 i SPP). Tutaj z kolei najmłodsi uczniowie notują najniższe dane (odpowiednio po 7%). Może to wynikać niekoniecznie z ich większej samodyscypliny, ale raczej z większej kontroli rodziców nad czasem, jaki ich młodsze dzieci spędzają przed komputerem w porównaniu do starszego potomstwa.

Wykres 3. Czas spędzany przy komputerze

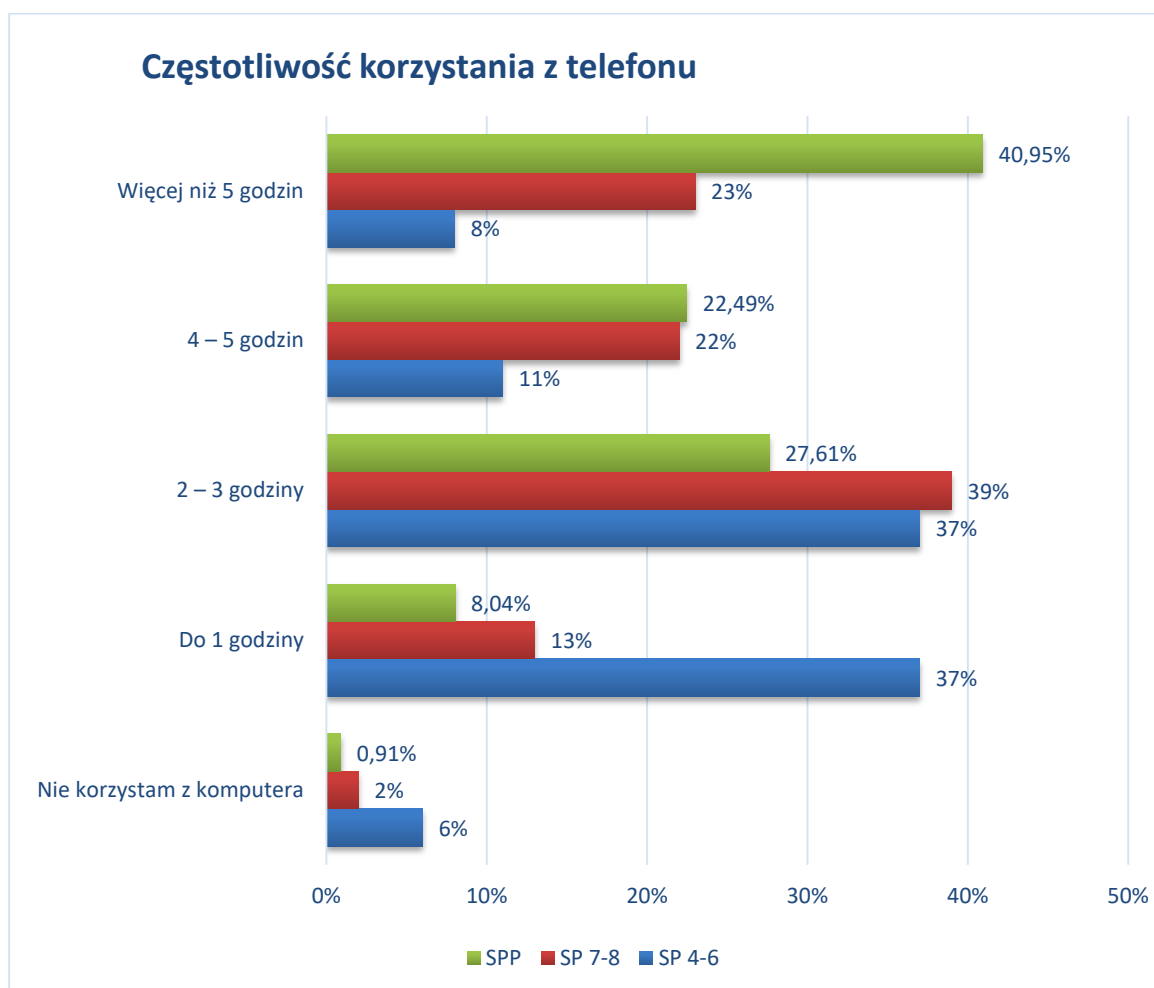
Zapytaliśmy uczniów, w jaki sposób najczęściej wykorzystują komputer, kiedy spędzają przy nim czas. Niemalży odsetek uczniów zaznaczyło naukę: SP 4-6 - 26%; SP 7-8 – 19%; SPP - 25%. Zdecydowanie przeważającymi formami rozrywki okazują się gry komputerowe (SP 4-6 - 38%; SP 7-8 - 38%; SPP – 25,5%) oraz bliżej nieokreślone „inne strony” (SP 4-6 - 10%; SP 7-8 - 19%; SPP – 11,7%). Stosunkowo niewielki odsetek notują tutaj portale społecznościowe (SP 4-6 – 4%; SP 7-8 - 4%; SPP – 10,2%), zainteresowanie którymi największe jest wśród najstarszych uczniów. Może to mieć związek z coraz większą popularnością urządzeń mobilnych kosztem komputerów.

Wykres 4. Najczęstsze zajęcie na komputerze

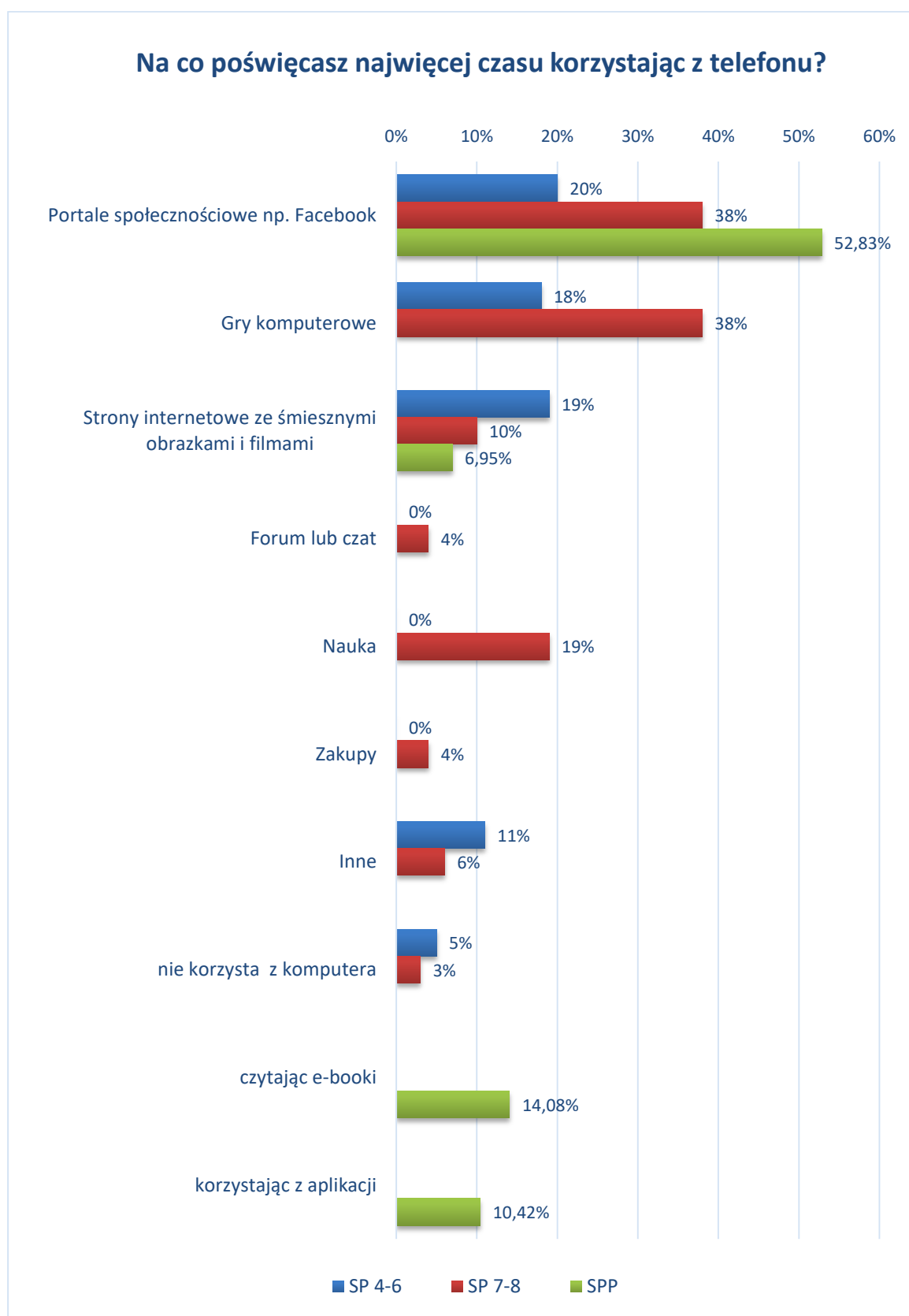
Potwierdza to kolejne pytanie, które wykazało, że uczniowie szkół średnich przeważają w korzystaniu z telefonu dłuższym niż 4 godziny dziennie. Aż 41% uczniów SPP przyznało, że korzysta z telefonu więcej niż 5 godzin dziennie, a 22,5%, że 4-5 godzin w ciągu dnia. W przypadku klas 7-8 jest to odpowiednio 23% i 22% uczniów, a klas 4-6 – 8% i 11% uczniów. Ci ostatni najmniej czasu spędzają przed telefonem – 37% do 1 godziny i 37% od 2 do 3 godzin, a największa ich część (6%) w ogóle nie korzysta z telefonu (przy 2 SP 7-8 i 1% SPP). Najpopularniejszym czasem spędzonym dziennie przed telefonem dla klas 7-8 to 2-3 godzin (39%).

Wykres 5. Częstotliwość korzystania z telefonu

Ulubionym zajęciem przed telefonem dla wszystkich uczniów jest przeglądanie portali społecznościowych (SP – 53%, SP 7-8 – 38% , SP 4-6 – 20%), przy czym uczniowie klas 7-8 równie chętnie wybierają wirtualne gry i tylko oni używają telefonu do nauki (19%). 14% uczniów szkół średnich czyta na telefonie e-booki.

Wykres 6. Najczęstsze zajęcie na telefonie

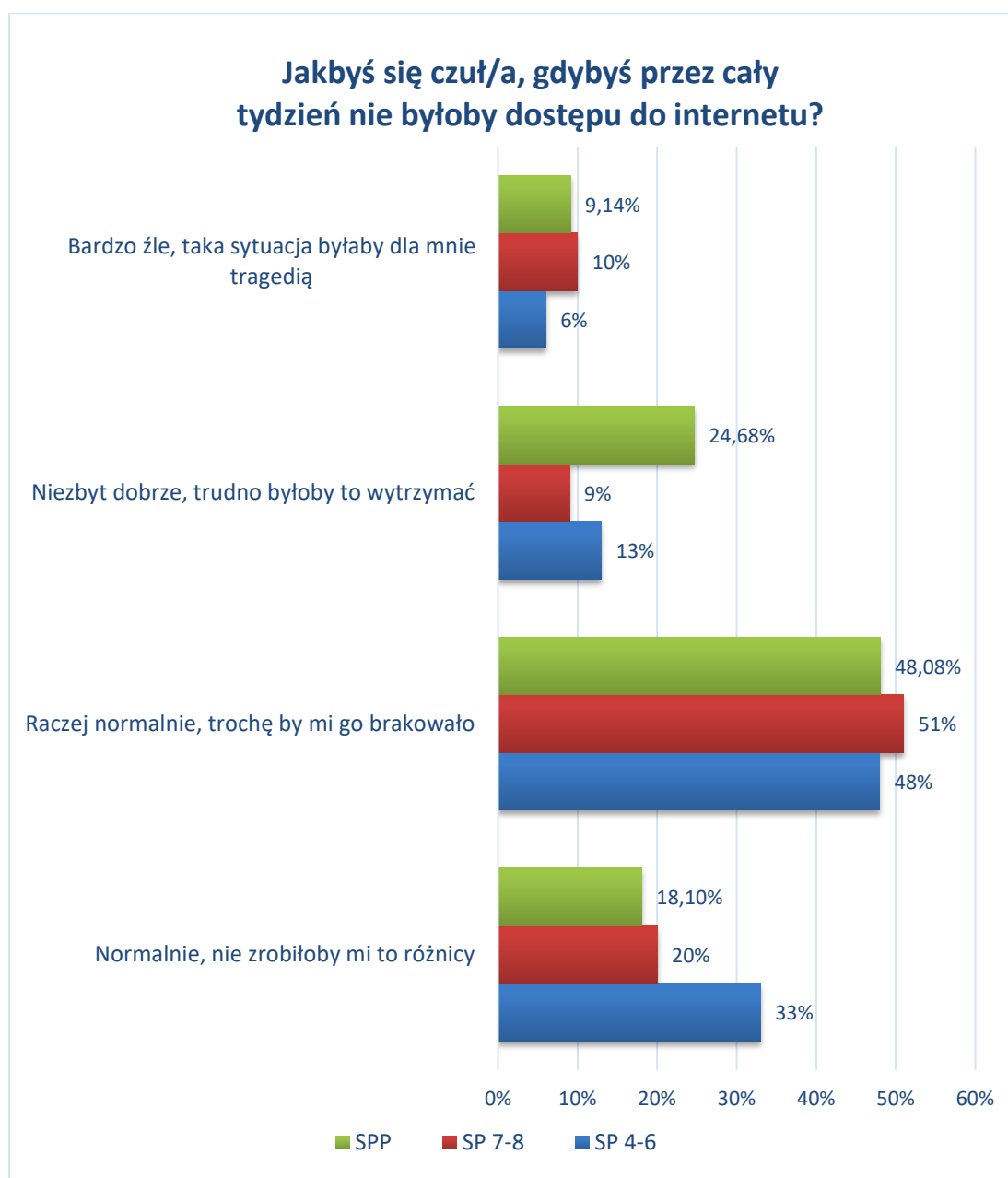

Prawie połowa uczniów wszystkich klas deklaruje, że brak dostępu do Internetu byłby dla nich czymś normalnym, choć trochę by im go brakowało ((SP 4-6 – 48%; SP 7-8 – 51%; SPP – 48%). Dla części uczniów, zwłaszcza szkół średnich brak dostępu do Internetu

oznaczałby jednak odczuwalny dyskomfort (SP 4-6 – 13%; SP 7-8 – 9%; SPP – 25%). Jednocześnie relatywnie niewielka grupa uczniów stwierdziła, że korzystanie z komputera jest dla nich na tyle istotne, że brak takiej możliwości odczuliby bardzo negatywnie (SP 4-6 – 6%; SP 7-8 – 10%; SPP – 9%).

Należy tutaj zaznaczyć, że dzieci i młodzież, tak samo jak dorośli, nie zawsze potrafią dokonać „uczciwej” samooceny swoich negatywnych przyzwyczajzeń czy nawyków, dlatego należy mieć na uwadze, że ten odsetek w rzeczywistości może być jeszcze wyższy.

Wykres 7. Reakcja na tygodniowy brak dostępu do Internetu

Internet jako nieocenione narzędzie komunikacji, edukacji oraz rozrywki jest atrakcyjnym medium. Należy jednak pamiętać, że korzystanie z internetu może wiązać się z występowaniem licznych zagrożeń: przestępstw internetowych, cyberbullyingu, stalkingu, sekstingu, szantażu, podszywania się, hatingu. W badaniu postanowiliśmy sprawdzić doświadczenia związane z cyberprzemocą. W grupie młodszych uczniów relatywnie znikoma część deklaruje styczność z omawianymi zagrożeniami. Nieco inaczej wyniki kształtują się wśród starszych

uczniów. Wyniki badań wskazują, że starszym uczniom w Gminie Miejskiej Rumia bynajmniej nie są obce wymienione poniżej doświadczenia.

Spora część uczniów doświadczyła osobiście w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie „hejtowaniem” (21,5% uczniów klas 4-6, 38% z klas 7-8 oraz 45,7% uczniów SPP). Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości i rozwijającej się tożsamości. Powyższe dane wskazują na konieczność uświadamiania uczniów o niebezpieczeństwach wynikających z „hejtowania”, o nierzadko poważnych skutkach psychologicznych

dla ofiar takiego rodzaju przemocy, oraz konsekwencjach prawnych dla ich sprawców. Uczniowie również często otrzymywali wiadomości z przezwiskami i obelgami (SP 4-6 – 26,1%; SP 7-8 – 40%; SPP – 46%), a niejednokrotnie ktoś włamywał się na ich konta na portalach społecznościowych (SP 4-6 – 10,3%; SP 7-8 – 24,8%; SPP – 29,6%). Jeszcze częściej występowało zjawisko udostępniania prywatnych wiadomości uczniów osobom trzecim (SP 4-6 – 18%; SP 7-8 – 37,6%; SPP – 49,4%). Uzyskane dane uzasadniają konieczność prowadzenia edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

Styczność z cyberprzemocą - SP 4-6

<i>Twierdzenia</i>	<i>Tak, mnie to spotkało</i>	<i>Tak, spotkało to inne osoby ze szkoły</i>	<i>Nie, nigdy się z czymś takim nie spotkałem</i>
Otrzymywanie złośliwych komentarzy, tzw. hejtów	21,4%	12,2%	66,4%
Umieszczanie filmików lub obrazków, które ośmieszały mnie lub inne osoby ze szkoły	10,1%	9,4%	80,5%
Otrzymywanie wiadomości z przezwiskami, obelgami	26,1%	10,5%	63,4%
Otrzymywanie wiadomości z groźbami lub szantażem	7,1%	4,1%	88,9%
Włamanie na konto np. na portalu społecznościowym	10,3%	5,1%	84,6%
Podszywanie się pode mnie lub inne osoby ze szkoły	8,6%	3,4%	88,0%
Udostępnianie mojej prywatnej wiadomości innej osobie	18,0%	4,7%	77,3%

Styczność z cyberprzemocą - SP 7-8

<i>Twierdzenia</i>	<i>Tak, mnie to spotkało</i>	<i>Tak, spotkało to inne osoby ze szkoły</i>	<i>Nie, nigdy się z czymś takim nie spotkałem</i>

Otrzymywanie złośliwych komentarzy, tzw. hejtów	37,9%	18,7%	43,5%
Umieszczanie filmików lub obrazków, które ośmieszały mnie lub inne osoby ze szkoły	14,1%	18,4%	67,5%
Otrzymywanie wiadomości z przezwiskami, obelgami	38,9%	13,1%	48,0%
Otrzymywanie wiadomości z groźbami lub szantażem	14,4%	6,1%	79,5%
Włamanie na konto np. na portalu społecznościowym	24,8%	8,5%	66,7%
Podszywanie się pode mnie lub inne osoby ze szkoły	12,3%	9,6%	78,1%
Udostępnianie mojej prywatnej wiadomości innej osobie	37,6%	10,1%	52,3%

Styczność z cyberprzemocą - SPP

<i>Twierdzenia</i>	<i>Tak, mnie to spotkało</i>	<i>Tak, spotkało to inne osoby ze szkoły</i>	<i>Nie, nigdy się z czymś takim nie spotkałem</i>
Otrzymywanie złośliwych komentarzy, tzw. hejtów	45,7%	23,8%	30,5%
Umieszczanie filmików lub obrazków, które ośmieszały mnie lub inne osoby ze szkoły	15,2%	30,5%	54,3%
Otrzymywanie wiadomości z przezwiskami, obelgami	45,9%	16,8%	37,3%
Otrzymywanie wiadomości z groźbami lub szantażem	24,9%	10,1%	65,1%
Włamanie na konto np. na portalu społecznościowym	29,6%	21,2%	49,2%
Podszywanie się pode mnie lub inne osoby ze szkoły	12,8%	21,9%	65,3%
Udostępnianie mojej prywatnej wiadomości innej osobie	49,4%	10,2%	40,4%

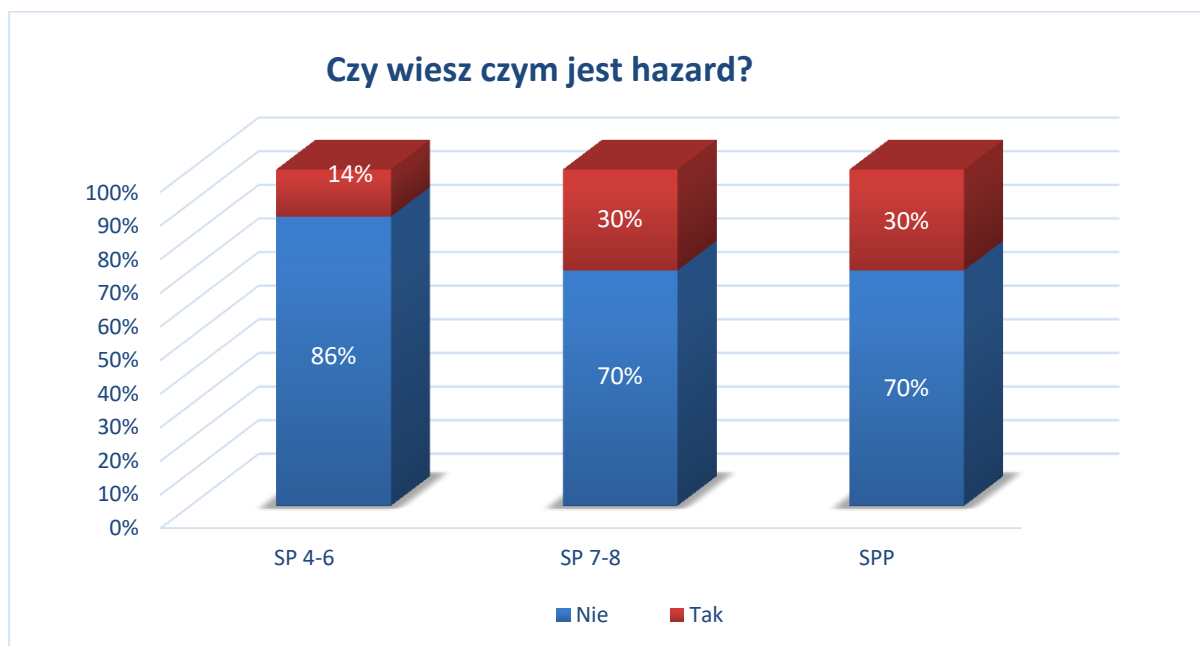
b) Hazard

Prawie 5% młodzieży gra na automatach o niskich wygranych stanowi jedną z często praktykowanych form spędzania czasu wolnego (przynajmniej raz na tydzień lub prawie codziennie). Nastolatki w stopniu większym niż osoby dorosłe są podatne na patologiczny hazard, a zwłaszcza na negatywne skutki gier. Faktem jest, że – szczególnie dla młodzieży – hazard w Internecie jest generalnie dużo łatwiej dostępny niż hazard tradycyjny, ze względu na mniejszą kontrolę wieku oraz możliwość grania o dużo niższe stawki.

Poniższe wykresy ilustrują popularność gier hazardowych wśród młodych mieszkańców Gminy Miejskiej Rumia.

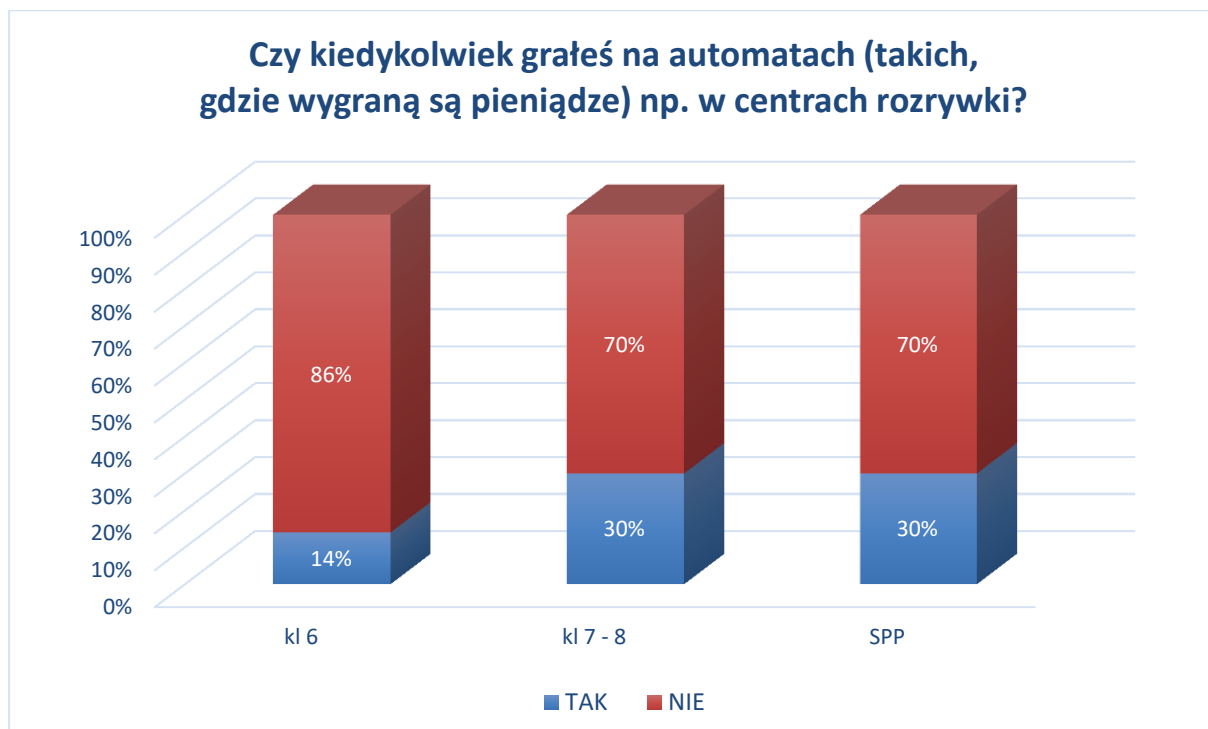
Zdecydowana większość uczniów nie wie czym jest hazard, przy czym wiedza ta jest najmniejsza wśród najmłodszych (SP 4-6 – 86%; SP 7-8 – 70%; SPP – 70%).

Wykres 1. Wiedza o tym czym jest hazard

Zdecydowana większość uczniów (SP 4-6 – 86%; SP 7-8 – 70%; SPP – 70%) nie korzystała nigdy z formy „rozrywki”, jaką jest gra na automatach, jednakże odsetek młodych ludzi mających styczność z tą formą rozrywki jest zauważalny i największy w klasach 7-8 i szkole średniej.

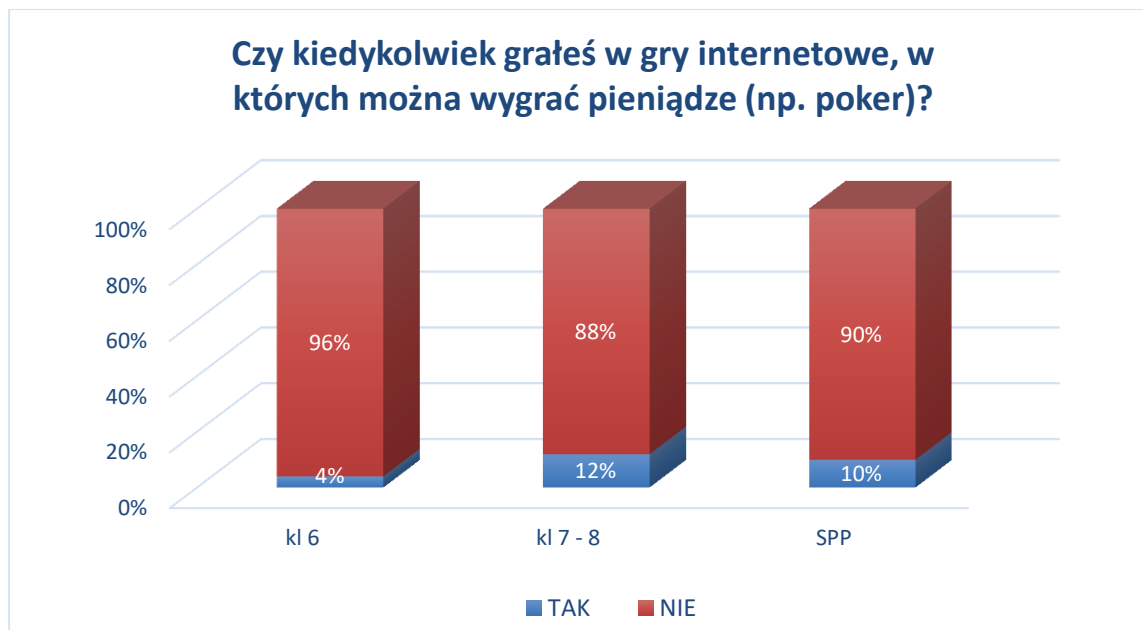
Wykres 2. Kontakt z grą na automatach na pieniądze

W porównaniu do gier na automatach znacznie mniej młodych ludzi z Gminy Miejskiej Rumia korzystało z internetowych gier „na pieniądze” (SP 4-6 – 4%; SP 7-8 – 12%; SPP – 10%). Niewątpliwie wiąże się to z faktem, że do prowadzenia takich gier potrzebny jest

dostęp do karty kredytowej lub innych elektronicznych form płatności. Jednakże odsetek młodych ludzi posiadających doświadczenie w tym zakresie jest zauważalny i znacznie rośnie wraz z wiekiem.

Wykres 3. Kontakt z grami internetowymi na pieniądze

Punktem wyjścia dla działań profilaktycznych zarówno w obszarze używania substancji psychoaktywnych jak i zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi jest wiedza o czynnikach chroniących i o czynnikach ryzyka. Duża grupa takich czynników jest wspólna dla większości uzależnień behawioralnych (np. nałogowy hazard, siecioholizm, zakupoholizm, uzależnienie od gier wideo) oraz dla tradycyjnych zachowań ryzykownych (np. używanie substancji psychoaktywnych, przemoc, wykroczenia).

Na podstawie wielu badań za czynniki chroniące uznaje się:

- pozytywne relacje z istotnymi osobami z najbliższego otoczenia, w tym z rodzicami lub opiekunami oraz z rówieśnikami i innymi ważnymi osobami (np. posiadanie naturalnego mentora), kontrola rodzicielska, ale i zaangażowanie rodziców w życie dziecka, ciepło, silne więzi rodzinne, jasne zasady i standardy zachowania, poczucie zaufania i wsparcia.
- cechy i własności indywidualne młodego człowieka (np. towarzyskie usposobienie i zrównoważony temperament), pozytywny obraz siebie (samoocena), kompetencje psychospołeczne;
- jakość szkolnictwa (np. pozytywny klimat szkoły, wysoka jakość nauczania),
- zasoby pozarodzinnego otoczenia społecznego i miejsca zamieszkania (wsparcie wspólnoty religijnej, zorganizowane zajęcia pozaszkolne, bezpieczne sąsiedztwo, dostęp do pomocy itd.).

Do wspólnych czynników ryzyka należą:

- brak wsparcia ze strony rodziców i konflikty w rodzinie silna potrzeba mocnych wrażeń,
- impulsywność i skłonność do ryzyka,
- niska samoocena,
- niepowodzenia w nauce szkolnej,
- słaba więź ze szkołą,

- deficyty w umiejętnościach radzenia sobie ze stresem lub trudnymi emocjami.

Poza uniwersalnymi czynnikami ryzyka i czynnikami chroniącymi są również specyficzne w przypadku każdego z uzależnień behawioralnych. Na przykład, czynnikami ryzyka nałogowego hazardu są zniekształcenia poznawcze w ocenie szansy na wygraną w grze losowej, predyspozycje do poszukiwania mocnych wrażeń, niska samoocena, deficyty funkcji poznawczych, rówieśnicy, którzy uprawiają gry hazardowe, łatwa dostępność do gier hazardowych, zaniedbania w sprawowaniu opieki rodzicielskiej, reklama konsumpcyjnego stylu życia. Ryzyko problemowego korzystania z Internetu jest związane z takimi czynnikami jak: niskie poczucie własnej wartości, zaburzenia nastroju, lęk, nieśmiałość, nadpobudliwość psychoruchowa, niewłaściwy monitoring zachowań dziecka w Internecie, zaburzenia zachowania i nadużywanie substancji psychoaktywnych. W piśmiennictwie podkreśla się ponadto, iż w przypadku problemowego używania Internetu istotnymi czynnikami ryzyka są nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny (np. niewłaściwy monitoring zachowań dziecka) oraz deficyty relacji rodziców z dzieckiem.

Rozdział V

Adresaci Programu

Adresatami Gminnego Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Miejskiej Rumia, a w szczególności:

- dzieci i młodzież,
- rodzice, opiekunowie i wychowawcy,
- konsumenci i sprzedawcy napojów alkoholowych,
- osoby pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy oraz osoby uzależnione,
- rodziny osób z problemem uzależnień i przemocy,
- pracownicy podmiotów działających na terenie Gminy Miejskiej Rumia zajmujący się zawodowo lub służbowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

Rozdział VI

Cele, priorytety i zadania programu

Podstawowym celem Programu jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, które mogą wynikać z nadużywania alkoholu oraz używania innych substancji psychoaktywnych. Ponadto celem podejmowanych działań jest rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom oraz dostosowanie istniejącego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń.

1. Cele szczegółowe Programu wynikają z:

- a) ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i są odpowiedzią na problemy Gminy w zakresie przeciwdziałania problemom alkoholowym, przeciwdziałaniu narkomanii i uzależnieniom behawioralnym. Wśród nich:
 - zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
 - udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
 - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych,

a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.
- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

b) Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021- 2025 – Cel operacyjny 2: Profilaktyka uzależnień, w tym między innymi:

❖ Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom:

- edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom;
- monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu);
- edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień;
- poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
- poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin;
- zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.

- ❖ Uzależnienie od alkoholu:
 - wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej;
 - kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD;
 - zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu;
 - zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.
- ❖ Uzależnienia od zachowań (uzależnienia behawioralne):
 - upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych, strony i poradni internetowej oraz telefonu zaufania.
- ❖ Uzależnienia od narkotyków:
 - zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.

2. Podmioty współpracujące przy realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Rumia:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rumi,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rumi,
- Centrum Integracji Społecznej w Rumi,
- Placówki oświatowo – wychowawcze z terenu Rumi,
- Straż Miejska w Rumi,
- Komisariat Policji w Rumi,
- Urząd Miasta Rumi,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Rumi,
- Organizacje Pozarządowe.

3. Preliminarz wydatków Gminnego Programu na poszczególne zadania w 2022 roku:

Środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych tzw. korkowe					
Lp.	Zadanie	Działania	Odpowiedzialność za realizację	Termin realizacji	Budżet
1.	Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych w placówkach oświatowych na terenie Rumi	Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych w samorządowych placówkach oświatowych, zakup materiałów dydaktycznych oraz sprzętu sportowego, utrzymanie orlika przy ul. Stoczniovców 6	Dyrektorzy rumskich szkół samorządowych	I – XII 2022	650 000,00 zł
2.	Integracja i zapobieganie zagrożeniom	Przeprowadzenie Akcji Lato i Akcji Zima w mieście Rumia z dostępem	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Rumi	I – XII 2022	199 751,00 zł

	społecznym poprzez organizowanie zajęć sportowych jako zdrowej i bezpiecznej formy spędzania czasu dla dzieci i młodzieży	do obiektów sportowych, realizacja i koordynowanie Szkolnych Zawodów Sportowych, godziny otwarte na orliku wraz z animacjami, utrzymanie orlika przy ul. Świętopełka			
3.	Akcja profilaktyczna „Rowerowy Maj”	Akcja skierowana do dzieci uczęszczających do wszystkich przedszkoli i oddziałów przedszkolnych z terenu Rumi, promocja aktywnego i zdrowego trybu życia, zasady bezpieczeństwa na drodze Wydruk książeczek, naklejek i plakatów, zakup gadżetów dla każdego uczestnika kampanii oraz nagród rzeczowych i materiałów dydaktycznych	Urząd Miasta Rumi, Wydział Promocji i Zieleni Miejskiej	III – VI 2022	40 000,00 zł
4.	Siłownia – wyrabianie poczucia odpowiedzialności za poziom kultury fizycznej	Zajęcia na siłowni dla dzieci i młodzieży	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Powiatowy Zespół Szkół Nr 1 w Rumi	I – XII 2022	10 150,00 zł
5.	Motywacja oraz efektywne zarządzanie czasem – grupa wsparcia skierowana do osób wychodzących z uzależnienia od alkoholu	Wynagrodzenie dla terapeuty uzależnień, psychologa klinicznego, zakup książek dot. motywacji dla uczestników, zakup materiałów biurowych i innych niezbędnych do realizacji szkolenia	Centrum Integracji Społecznej w Rumi	III – VI 2022	6 000,00 zł
6.	Dobry Dialog – grupa wsparcia z elementami psychoedukacji dla rodziców z problemami wychowawczymi	Grupa wsparcia dla rodziców/ opiekunów borykających się z problemami wychowawczymi. Zakup materiałów dla uczestników, artykuły papiernicze, pomoce multimedialne i dydaktyczne, poczęstunek	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rumi	I – XII 2022	3 000,00 zł
7.	Akcja „Biała Wstążka” Warsztaty dla uczniów klas VI – VIII szkoły podstawowej oraz I-IV liceum w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych Warsztaty dla nauczycieli oraz rodziców dzieci w		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rumi Punkt Konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy w rodzinie	I – XII 2022	18 000,00 zł

	wieku szkolnym w zakresie profilaktyki uzależnień wśród uczniów oraz rozpoznawania i reagowania na pierwsze oznaki stosowania substancji psychoaktywnych i alkoholu przez nieletnich Szkolenie dla wybranych pracowników MOPS i członków ZI w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc domową i nadużywającymi alkoholu Zakup narkogogli i alkogogli na rzecz warsztatów psychoedukacyjnych w zakresie uzależnień Rozwijanie kompetencji pracowników poprzez szkolenia np. Stowarzyszenie „Niebieska Linia”				
8.	Grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy Superwizja dla Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rumi Punkt Konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy w rodzinie	I – XII 2022	8 000,00 zł
9.	Otwarty Konkurs Ofert na realizację zadania publicznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym	konkurs ofert na wybór realizatora zadania publicznego, podpisanie umowy na realizację zadania, sprawozdawczość	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Organizacje pozarządowe	I– XII 2022	80 000,00 zł
10.	Prowadzenie profilaktyki wychowawczej wśród młodzieży trudnej z Gminy Miejskiej Rumia, polegającej na prowadzeniu zajęć klubowych i sportowo-rekreacyjnych z dziećmi i młodzieżą z osiedla Szmelta i okolic w pomieszczeniach, przy ul. Sobieskiego 10 w Rumi	Wynagrodzenie dla opiekunów, zakup energii, zakup materiałów biurowych, dydaktycznych, sprzętu sportowego, wyposażenia	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	I – XII 2022	75 500,00 zł
11.	Wydawanie opinii biegłych sądowych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	Kierowanie spraw do biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	I – XII 2022	8 000,00 zł
12.	Wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego	Opłaty sądowe i komornicze	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	I – XII 2022	12 000,00 zł
13.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rumi	Zespół Konsultacyjny: prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia, udzielanie informacji	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania	I – XII 2022	93 912,00 zł

		o działalności MKRPA, rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy, informowanie o zjawisku przemocy w rodzinie i możliwościach przeciwdziałania jej, informowanie na temat dostępu do działań profilaktycznych, placówkach leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, kierowanie wniosków do sądu o przymusowe leczenie Zespół ds. kontroli punktów sprzedaży alkoholu: przeprowadzenie kontroli, podejmowanie interwencji w przypadku nieprzestrzegania zasad i warunków korzystania z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych tj. zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych, sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw Zespół ds. rozpatrywania wniosków i realizacji programów: opiniowanie złożonych wniosków o włączenia zadań do programu, opiniowanie i wydawanie postanowień dot. zezwoleń Wynagrodzenia dla członków MKRPA	Narkomanii	Przewodnicząca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rumi	
14.	Szkolenia dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wybór realizatora szkoleń, podpisanie umowy na realizację szkoleń	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	I – XII 2022	15 000,00 zł
15.	Uzależnienia behawioralne – zagrożenie współczesnych czasów	Zakup ulotek informacyjnych, programy multimedialne dot. uzależnień, broszury, plakaty, testy sprawdzające wiedzę, filmy edukacyjne dla uczniów i rodziców samorządowych placówek oświatowych	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	I – XII 2022	5 000,00 zł
16.	Szkolenia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu,	Wybór realizatora szkoleń, podpisanie umowy na realizację szkoleń	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	I – XII 2022	5 000,00 zł

	w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych, udzielających pomocy dzieci z rodzin z problemem alkoholowym a także w zakresie FASD				
17.	Szkolenie dla uczniów, rodziców, nauczycieli z zakresu profilaktyki e-uzależnień	Wybór realizatora szkoleń, podpisanie umowy na realizację szkoleń	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	I – XII 2022	35 000,00 zł
18.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących zagrożeń wynikających z używania alkoholu, narkotyków i innych substancji odurzających	Zakup materiałów informacyjnych, dydaktycznych	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	I – XII 2022	5 000,00 zł
19.	Inne zadania wynikające z ustawy	-	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	I – XII 2022	20 687,00 zł
RAZEM					1 290 000,00 zł

Środki pochodzące z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml tzw. małpki					
Lp.	Zadanie	Działania	Odpowiedzialność za realizację	Termin realizacji	Budżet
1.	Punkt Konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy w rodzinie	Pomoc psychologiczna, prawna i terapeutyczna dla rodzin z problemem uzależnień oraz przemocą w rodzinie Wynagrodzenie dla koordynatora, psychologa, terapeuty, pracownika socjalnego, prawnika Utrzymanie siedziby Punktu: czynsz, media, system alarmowy i inne Materiały profilaktyczne, informacyjne, wyposażenie	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rumi	I – XII 2022	150 667,00 zł środki z 2021 r.
					133 193,00 zł środki z 2022 r.
					Razem: 283 860,00 zł
2.	Superwizja pracy – wsparcie dla pomagaczy. Przeciwdziałanie wypaleniu	Zakup usługi certyfikowanego superwizora	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rumi	I – XII 2022	10 000,00 zł

	zawodowemu u osób udzielających wsparcia w zakresie przemocy, uzależnień, interwencji kryzysowych, przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom społecznym, patologiom				
RAZEM					293 860,00 zł

Zadania dodatkowe niefinansowane z Gminnego Programu					
1.	Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”	Udział w grupach roboczych, w których przemoc jest połączona z nadużywaniem alkoholu, zakładanie Niebieskiej Karty	Przewodnicząca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rumi, Zespół Interdyscyplinarny przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej	I – XII 2021	0,00 zł
2.	Program „Rumia-Bezpieczne Miasto”	Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom miasta, poprzez proces zarządzania bezpieczeństwem, w tym przeciwdziałanie patologiom w środowiskach otwartych, służba zdrowia – profilaktyka zdrowotna i redukcja szkód w zakresie uzależnień	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego	I – XII 2021	0,00 zł

4. Przewidywane zadania w latach następnych:

- finansowanie świetlicy socjoterapeutycznej przy ul. Pomorskiej 11 po ustaniu finansowania ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020;
- utworzenie placówki wsparcia dziennego z obecnej świetlicy podwórkowej tzw. Klubu Zagórzak;
- finansowanie świetlicy socjoterapeutycznej w Klubie Integracji Społecznej przy ul. Sabata 3 lub ewentualne połączenie z tzw. Klubem Zagórzak;
- zwiększenie oferty Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień i przemocy w rodzinie.

Rozdział VII

Finansowanie programu

1. Źródłem finansowania Gminnego Programu są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Opłaty te stanowią dochód gminy, który w całości musi być przeznaczony na realizację Gminnego Programu i nie może być przeznaczony na inne cele – zgodnie z art.18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Ustawą z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów wprowadzono zmianę do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, gdzie nałożono opłatę dla przedsiębiorcy zaopatrującego przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w napoje alkoholowe w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300ml tzw. małpki. W związku z tym 50% dochodu gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych musi zostać przeznaczona na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.
3. Źródłem finansowania Gminnego Programu mogą być także:
 - 1) środki uzyskane od innych jednostek samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych porozumień,
 - 2) środki pozyskane z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
 - 3) środki uzyskane w konkursach ogłoszonych przez inne instytucje.

Rozdział VIII

Monitorowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Rumia

Monitoring Gminnego Programu prowadzony będzie na podstawie:

- zbierania danych statystycznych dotyczących problemów alkoholowych, uzależnienia od środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, w tym również przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- gromadzenia danych o miejscach i formach pomocy dla osób z problemem alkoholowym, uzależnienia od narkotyków oraz uzależnień behawioralnych na terenie Gminy Miejskiej Rumia,
- wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem uzależnieniom na terenie Gminy Miejskiej Rumia,
- gromadzenia sprawozdań z realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu,
- prowadzenia kontroli powierzonych zadań,
- dokonania oceny realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Rumia.

Rozdział IX

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rumi

1. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonywane czynności przysługuje wynagrodzenie.
2. Członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie za posiedzenia, które odbywają się poza godzinami pracy Urzędu.
3. Członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie za odbywające się posiedzenia Komisji, nie więcej jak cztery razy w miesiącu, na których opiniowane są m.in. wnioski na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, analiza spraw bieżących.
4. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji wynosi 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

5. Członkowie Zespołu ds. rozpatrywania wniosków i realizacji programów Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości 5 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, za udział w posiedzeniach
6. Członkowie Zespołu Konsultacyjnego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, za udział w posiedzeniach, na których pełnione są dyżury konsultacyjne.
7. Członkowie Zespołu ds. kontroli punktów sprzedaży alkoholu Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, za udział w posiedzeniach oraz w kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
8. Wynagrodzenie nie przysługuje w przypadku nieobecności na posiedzeniu Komisji oraz posiedzeniach Zespołu Konsultacyjnego, Zespołu ds. rozpatrywania wniosków i realizacji programów, Zespołu ds. kontroli punktów sprzedaży alkoholu Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
9. Wynagrodzenie wypłacane będzie na podstawie listy wypłat sporządzonej w oparciu o listę obecności w terminie do dnia 15 - go następnego miesiąca.

Rozdział X

Postanowienia końcowe

1. Realizację i koordynowanie działań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Rumia na lata 2021-2024 powierza się Pełnomocnikowi Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
2. Program obejmuje zadania do realizacji od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.12.2024 r.
3. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Burmistrz Miasta Rumi.
4. Burmistrz Miasta sporządza corocznie raport z wykonania i efektów realizacji Gminnego Programu za dany rok. Raport ten Burmistrz Miasta przedkłada Radzie Miejskiej Rumi w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.
5. Burmistrz Miasta sporządza, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu, i przesyła ją do tegoż Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.